

PRESES APSKATS

Sagatavoja:
Uzziņu un informācijas centrs
Latvijas Nacionālā bibliotēka

24.04.2026

Preses apskatā:

VAS "Latvijas Pasts", godinot Livonijas Indriķa hronikas 800 gadu jubileju, izdod pastmarku un LNB atzīmē senākā rakstītā avota par Latvijas vēsturi nozīmību; LNB saņem Čikāgas latviešu radio raidījumu dokumentu pēdējās kastes; Valkas reģionā noskaidrots Nacionālās skaļās lasīšanas pusfinālists; LNB atklāta izstāde "Baltijas Universitātei – 80"; LNB Korē grāmatas "Mūsdienu Latvijas saimnieces" klajā nākšanas svētki; Latvijas Literatūras gada balvas pasniegšanas ceremonija; Latvijas grāmatas izstādē Boloņā; Kokneses bibliotēkai 103. gadadiena; Latvijas Bibliotēku nedēļa; u.c. bibliotēku aktualitātes.

Žurnāla "Ilustrētā Pasaules Vēsture" maija numurā informācija par LNB vadošā pētnieka Viestura Zandera izdevumu "Ansis Gulbis rakstos, vēstulēs un atmiņās". Žurnāla "Rīgas Viļņi" 27. aprīļa numurā informācija par Bibliotēku pusNakts pasākumu Cēsu Centrālajā bibliotēkā. Žurnāla "Patiesā Dzīve" 24. aprīļa numurā informācija par Latvijas Literatūras gada balvas saņēmējiem.

Preses apskatā iekļauti raksti no Latvijas centrālajiem un reģionālajiem laikrakstiem.

Pastmarka Livonijas Indriķa hronikas jubilejai

"Latvijas Pasts" ceturtdien, 23. aprīlī, izdos pastmarku (attēlā) Livonijas Indriķa hronikas 800 gadu jubilejai. Jaunās pastmarkas nominālvērtība ir trīs eiro. Pastmarkas tirāža būs 10 000 eksemplāru, kā arī līdz ar pastmarku izdos 500 īpaša dizaina aploksni. Pastmarkas dizaina autore ir māksliniece Lilija Dinere. 23. aprīlī Latvijas Nacionālajā bibliotēkā ar vēsturnieku uzrunām arī tiks atzīmēta senākā rakstītā avota par Latvijas vēsturi nozīmība. "Livonijas Indriķa hronika ir Latvijas rakstītās vēstures sākuma punkts. Tā ir pirmais informācijas avots, kas rakstiski vēsta par Latvijas un Igaunijas teritorijas vēlo dzelzs laikmetu un Baltijas krusta kariem 12.-13. gadsimtā. Hronika tapusi ap 1224.-1227. gadu, un tās autors un aprakstīto notikumu aculiecinieks ir Imeras (tagad - Rubene Kocēnu pagastā) katoļu priesteris Henriks, kurš sacerējumā dēvēts par Latviešu Indriķi - tādu, kas nācis no iedzimto vidus. Hronika tapusi latīņu valodā, un tajā pirmo reizi minētas daudzas Latvijas apdzīvotās vietas un notikumi, taču autora rakstītais hronikas eksemplārs nav saglabājies. Mūsdienu pamatizdevums veidots no 16 hronikas norakstiem laikā no 14. līdz 19. gadsimtam," atgādināts "Latvijas Pasta" izplatītajā preses relizē.

Avots: Latvijas Avīze

Datums: 21.04.2026

◆ **Aprīļa beigās Latvijas Nacionālā bibliotēka (LNB) saņems Čikāgas latviešu radio raidījumu dokumentu pēdējās kastes.** Radioraidījumu ierakstu arhīvs, kas satur Čikāgas latviešu vēsturi 73 gadu garumā, turpmāko mājvietu LNB atradis pērn novembrī. Sadarbībā ar LNB, Latvijas Nacionālo arhīvu, muzeju un pētniecības centru *Latvieši pasaulē* un citām organizācijām visi materiāli tiks sašķiroti, digitalizēti un saglabāti. Ieraksti tiks digitalizēti un būs pieejami plašam klausītāju lokam.

Avots: Auseklis

Datums: 21.04.2026

Valkas reģionu (Smiltenes un Valkas novada skolas) nacionālās skaļās lasišanas sacensību Vidzemes starppināla pārstāvēs Krišjānis Zariņš no Smiltenes vidusskolas 5.d klases. FOTO: ZANE INDRIKSONE

Sacenshas skaļajā lasišanā

Smiltēnē ir noslēdzies Nacionālās skaļās lasišanas sacensības Valkas reģiona fināls, kurā savas lasītprasmes un arī prasmi uzstāties žūrijai rādīja Smiltenes un Valkas novada skolu 5. d. klašu skolēni.

Reģiona finālam tika pieteikti 16 dalībnieki, kuri iepriekš veiksmīgi startēja savu skolu kārtās, taču žūrija vērtēja 15 piektdzimumniekus, – viens pieteiktais dalībnieks nevarēja ierasties slimības dēļ.

Uzvar spēcīgā konkurencē

Žūrijai no viņiem bija jāizvēlas viens labākais lasītājs, kurš šogad rudenī pārstāvēs Valkas reģionu Vidzemes starppinālā, un tas ir Smiltenes vidusskolas 5. d. klases skolnieks Krišjānis Zariņš.

Nacionālās skaļās lasišanas sacensības organizē Latvijas Nacionālā bibliotēka sadarbībā ar bibliotēkām un skolām visā Latvijā. Mērķis ir veicināt bērnu interesi par lasišanu, attīstīt prasmi izvēlēties sev piemērotu literatūru un pilnveidot skaļās lasišanas un publiskās uzstāšanās prasmes. Valkas reģiona finālā Smiltēnē organizēja Nacionālās skaļās lasišanas Valkas reģiona koordinatore Ilona Motuka sadarbībā ar Valkas novada Centrālo bibliotēku un Smiltenes bibliotēku, proti, šo pasākumu savās telpās uzņēma Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa.

Dalībniekus vērtēja žūrija: Līga Tetere, Smiltenes novada Kultūras centra metodiķe, Una Grāve, Val-

miera integrētās bibliotēkas vecākā bibliotekāre, un Mārtiņš Birnis, Jāņa Cimzes Valkas Mūzikas skolas direktors.

“Šogad žūrijai pieņemt lēmumu bija atbildīgs un sarežģīts uzdevums. No skolām tika izvirzīti spēcīgi kandidāti, mēs noklausījāmies 15 fantastiskus lasījumus, bet diemžēl uz Vidzemes starppinālu varēja izvirzīt tikai vienu skolēnu,” sarunā ar “Ziemeļlatviju” teic Ilona Motuka.

Skaļās lasišanas sacensības galvenie vērtēšanas kritēriji ir lasišanas prasme (temps, uzsvāri), prasme izvēlēties piemērotu fragmentu, emocionāla iesaiste un skatuves kultūra uzstāšanās laikā.

Tās bija žūrijas ilgākās pārrunas

Žūrijas pārstāve Līga Tetere “Ziemeļlatvijai” atzīst, ka šajā Valkas reģiona finālā bija tik daudz spēcīgu dalībnieku, ka žūrija pat sazinajās ar organizatoriem un vaicāja, vai uz Vidzemes starppinālu var izvirzīt vismaz divus pārstāvjus, taču atbilde bijusi – “nē”.

“Mums, žūrijai, bija ļoti grūti pieņemt lēmumu. Pēc Ilonas (Motukas – redakcijas piezīme) teiktā, šis bija ilgākās žūrijas pārrunas. Bērni tiešām bija gatavojušies – izvēlējušies interesantus stāstus, lasīja ar intonāciju, ar dialogiem un bez dialogiem. Bija ļoti interesanti klausīties. Uzvarētājam Krišjanim Zariņam bija ļoti labs fragments, perfekts ar to, ka bija ievads, iztirzājums un noslēgums, kas deva pa-

beigribas sajūtu. Un tad, kad Krišjānis lasīja savu izvēlēto fragmentu, varēja redzēt, ka viņam pašam patīk tas, ko viņš lasa, viņam pašam ir interesanti, un rezultātā Krišjānis to izdarīja pārliecinoši. Viņa lasījumu varēja saprast jebkurš. Novēlu Krišjanim, lai izdodas no Vidzemes kārtas tikt tālāk uz Rīgu!” novēl Līga Tetere.

Krišjānis lasīja fragmentu no Ilzes Skrastiņas grāmatas “Lieliskā dzīve bez zoom”. Sagatavoties skaļās lasišanas Valkas reģiona finālam viņam palīdzēja latviešu valodas un literatūras skolotāja Inese Līpstoka. Svarīgs ir arī ģimenes atbalsts.

Skaļās lasišanas sacensības Latvijā notiek kopš 2017. gada un ik gadu pulcē tūkstošiem skolēnu visā valstī. Dalībnieki konkursā skaļi lasa pašu izvēlētas grāmatas fragmentu, īpašu uzmanību pievēršot izteiksmīgai un saprotamai lasīšanai, kā arī spējai ieinteresēt klausītājus. Sacensības Latvijā notiek vairākās kārtās – vietējā mērogā (skolās, bibliotēkās), reģionālajā finālā, starppinālā un valsts finālā, kur lasišanas čempions saņem oficiālu trofeju (kausu) skolai, kas nākamajā gadā ceļos tālāk, un uz gadu tiek iecelts par Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu direktoru – iedvesmotāju.

“Ziemeļlatvija” jau rakstīja, ka 2023. gada rudenī šo titulu un kausu savai skolai ieguva Smiltenes vidusskolas skolnieks Hugo Pakalns. 📖

— Sandra Pētersona

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 21.04.2026

Baltijas Universitātes stāsts

Šā gada 15. aprīlī Latvijas Nacionālās bibliotēkas oranžerijā atklāta izstāde "Baltijas Universitātei – 80".

Tā būs skatāma līdz šā gada 31. augustam.

Pēc Otrā pasaules kara, 1946. gada pavasarī, kara izpostītajā Hamburgā, Vācijā, trimdā devušies Latvijas Universitātes mācībspēki kopā ar igauņu un lietuviešu kolēģiem nodibināja unikālu augstskolu – Baltijas Universitāti. Tās mērķis bija dot iespēju iegūt augstāko izglītību jauniešiem no Baltijas valstīm, kuri atradās neskaitāmās bēgļu nometnēs Vācijā un kara apstākļu dēļ bija spiesti pārtraukt studijas. Baltijas Universitāte šiem jauniešiem sniedza ne vien zināšanas, bet arī cerību un pamatu nākotnei. Universitāte vēlāk tika pārcelta uz Pinebergu un darbojās trīspārus gadus – līdz 1949. gada septembrim. Augstskolā bija astoņas fakultātes, un tās pastāvēšanas laikā to apmeklēja vairāk nekā divi tūkstoši studentu no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Baltijas Universitāte darbojās Apvienoto

Nāciju Organizācijas Palīdzības un rehabilitācijas administrācijas un Britu zonas Militārās valdības paspārnē.

Izstāde veidota kā tēlainis un emocionāls stāsts par cilvēkiem, kas radīja Baltijas Universitāti, un apstākļiem, kādos tā darbojās. Tās mērķis ir likt aizdomāties par aprīnojamo apņēmību un nelokāmību, ar kādu augstskolas mācībspēki un studējošie pārvērtēja svešatnes grūtības, postu un trūkumu, un šodienas apdraudējuma apstākļos parādīt lielo tautas pašorganizācijas spēku un ietekmi kritiskos mirkļos.

Izstādes iniciators **Guntis Bērziņš**, bijušais telekomunikāciju inženieris un studentu korporācijas *Fraternitas Cursica* pārstāvis, kura vecāki universitātē bijuši mācībspēki: "Ši izstāde ir mans daudzu gadu lolojums, tomēr tā spēja tapt tikai ar neat-sveramo ieguldījumu, kuru veica

trīs mani labi draugi – Karina Pētersone, Kristīne Jurjāne un Alvils Zauers – un viņu daudzie palīgi, kā arī, pateicoties diviem testamentāriem novēlējumiem korporācijai *Fraternitas Cursica* no kādreizējiem Baltijas Universitātes studentiem – Arvīda Kalna un Brigitas un Raimonda Minītāiem. Izstādē vēlos vēlēt visiem tiem mācībspēkiem, kuri kādreiz bija lektori Baltijas Universitātē, un tiem daudzajiem Otrā pasaules karu pārdzīvojušajiem jauniešiem, kuri Universitātē studēja un guva cerību un zināšanas gaišākai nākotnei. Vēlos arī atcerēties tos jauniešus, kuri mācījās Pinebergas nometnes ģimnāzijā, kā arī visus tos bērnus, kuri kopā ar mani sēdēja nometnes skolas solos, īpaši tos, ar kuriem diendienā pēc skolas spēlējāmies nometnei blakus esošā "auto kapsētā", kāpām nometnes dīžajos ozolos un vasarās kopā spēlējām tautas bumbu."

Izstādes kurators ir vēsturnieks Alvils Zauers, tās vizuālo konceptu veidojusi māksliniece un scenogrāfe Kristīne Jurjāne. Izstādi atbalsta Latvijas Nacionālā bibliotēka, AS *Rīga Wood Baltic* un Baltijas Universitātē dibinātas latviešu studentu un studenšu korporācijas – *Fraternitas Cursica*, *Spidola*, *Zinta*, *Fraternitas Imantica* un *Gersicania*, kā arī privāti ziedotāji.

Izstādē izmantoti materiāli no privātiem, korporāciju *Fr. Imantica*, *Spidola*, *Fr. Cursica*, *Zinta*, *Fr. Gersicania*, Latvijas Okupācijas muzeja, Latvijas Nacionālās bibliotēkas, Latvijas Nacionālā arhīva, Latvijas Universitātes Muzeja, Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzeja un muzeja *Latvieši pasaulē* arhīviem.

Sanita Kitajeva, LNB Atbalsta biedriba

Baltijas Universitātes halle Hamburgā ar trīs Baltijas valstu un universitātes fakultāšu ģerboņiem (1946)

Guntis Bērziņš. Foto: Toms Grīnbergs

Studenti Pinnebergā

Avots: Laiks

Datums: 18.04.2026

Latvijas saimnieču virtuves stāsti vienā grāmatā

Grāmatnīcās jauns izdevums – grāmata "Mūsdienu Latvijas saimnieces", ko var droši dēvēt par kulināro mantojumu. Izdevumā apkopotas 16 radošu Latvju saimnieču receptes no visiem četriem Latvijas novadiem, tajā skaitā arī atraktīvās Brantu muižas saimnieces Ilzes Briedes.

Jaunā grāmata "Mūsdienu Latvijas saimnieces" apvieno dzīvesstāstus un pārbaudītas receptes vienā iedvesmojošā izdevumā, kas aicina ielūkoties Latvijas saimnieču virtuvē un ikdienā.

Grāmatā apkopotas pārbaudītas receptes ar sezonāliem un latviskiem produktiem. No Ilzes Briedes receptēm lasītāji var smelties idejas, kā pagatavot karašīgu ar kaņepju aizdaru, godu ēdienu "Viltoto silķi", krējumā sutinātus jaunās ražas dārzeņus, dūmotās kotletes un štovētos kāpostus ar plūmēm, kā arī rudzu burkānu kūku. No šiem ēdieniem pati Ilze saviem viesiem visbiežāk gatavo tieši dūmotās kotletes un štovētos kāpostus ar plūmēm.

"Man ir patīams gods būt daļai no šīs grāmatas. Tā nav tikai par receptēm – tas ir stāsts par mūsu saknēm, par garšām, kas nāk līdzī no bērniības, un par prieku dalīties ar citiem. Ceru, ka ikviens, kas atvērs šo grāmatu, sajūtīs to pašu siltumu un iedvesmu, ko mēs ieliekam savos ēdienos," saka I. Briede.

Vīnai ir svarīgi saglabāt latviskās garšas, bet vienlaikus nebadīties tās

papildināt ar savu pieredzi un sajūtām. "Ēdiens man nav tikai pašēšana vien – tas ir veids, kā uzņemt viesus, kā radīt svētkus arī ikdienā un kā pateikt paldies bez vārdiem. Kad grāmata nonāca manās rokās, biju patiesi savīļnota," viņa saka un atzīst, ka pievienoto vērtību grāmatai piešķir arī tās vizuālais noformējums – krāšņas, estētiski izkoptas fotogrāfijas, kas ne tikai ataino ēdienus, bet arī iemūžina sajūtas, vidi un Latvijas cilvēkus aiz katras receptes.

Grāmatas stāstu tekstu autore ir Jolanta Roze. Līdzās stāstiem apkopotas 80 rūpīgi atlasītas receptes gan ikdienai, gan svētkiem.

"Mūsdienu Latvijas saimnieces" ir sirsnīgs un iedvesmojošs ceļojums virtuves pasaulē, kur garšas savijas ar dzīvesstāstiem, atmiņām un paaudzēs mantotām prasmēm. Grāmatā iepazīsiet 16 radošas un istas latvju saimnieces no visiem četriem Latvijas novadiem – sievietes, kas ar mīlestību kopj tradīcijas un drosmīgi piešķir tām mūsdienu skanējumu. Tās ir sievietes, kuras piedalījušās raidījumā "Istas latvju saimnieces" un savu ikdienu pavada kopā ar ēdienu. Šī grāmata atklāj 80 receptes no saimnieču pūra un katras saimnieces personīgo stāstu, kur ēdiens kļūst par valodu, kas vieno. Krāšņas sajūtu fotogrāfijas, estētiski iemūžināti ēdieni un dzīvi, patiesi stāsti padara šo grāmatu par siltu sabiedroto katrā virtuvē – par garšu, kas paliek atmiņā un sirdī vēl ilgi pēc pēdējās lapaspuses aizvēršanas.

Grāmata "Mūsdienu Latvijas saimnieces" ir kā ceļojums virtuves pasaulē, kur garšas savijas ar dzīvesstāstiem. Tajā ar savām receptēm dalās arī Brantu muižas saimniece Ilze Briede. Attēlā I. Briede kopā ar mazmeitu Anci Korņi grāmatas atklāšanas svētkos Latvijas Nacionālās bibliotēkas korē.

FOTO: NO PERSONĪGĀ ARHĪVA

ses aizvēršanas.

Saimnieces: Ilze Briede, Rūta Beirote, Aiga Bitmane, Iveta Celkarte, Elina Cēsnece, Signe Ezeri-

ņa, Sandra Icaķa, Vija Kulša, Dženeta Marinska, Sanita Matule, Brigita Purīna, Alma Spangere, Sarmīte Stepīņa, Gunita Štorha, Ināra

Zadaua, Zanda Žentiņa. Grāmatu var iegādāties www.piegalda.lv un lielākajās grāmatnīcās Latvijā. 📖

— Ilze Fedotova

Avots: Ziemeļlatvija

Datums: 21.04.2026

SANDRA VENSKO,
dzejniece

Zaļais un sārtais

Nez vai Latvijas sabiedrību šodien var pārsteigt ar jaunu kultūrvietu izveidi. Kultūras laudis spēj izmantot visu, pat asinainu skoteli pārvest sev tikamā atribūtā, ja to pieprasa scenārijs. Dzīves scenārijs rada, kā visbezgaumīgāko spoguļi novietot tā, lai katrs spētu ieraudzīt gan sevi, gan apkārt notiekošo, vienlaikus ļaujot gan protestēt, gan piekrist notiekošajam, gan izlikties neredzam ne sevi, ne citus.

Skotele tas pats kāveja priekšauts vien ir. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Galvenajā krātuve līdz 21. jūnijam apskatāma un lasāma Latvijas Literatūras gada balvai (LALIGABA) nominēto darbu krājuma izlase. Vieta, kur bez gaļas smarā un speka piegāras krājumam ir ieskaitīties grāmatās, ko šogad izvirzīja un pacildināja Rīgas Centrālātirgus Gaļas paviljonā.

LALIGABA žūrija izvēlējās viedu lasāmvielu, autoru paveiktās grāmatniecībā kopumā rāda – grāmatas formāts ir kā gleznas rāmīšs, kā visu maņu iedarbināšana – pētniekiem, vēsturniekiem, publicistiem. Tas ir ilgu gadu darbs ar materiāliem, darba stundas bibliotēkās un arhīvos, grāmatu tirgos,

kur latviešu autoru darbus pamana un tulko, Latvija un tās autori iziet ārpus visām kultūrvietām. Lasītāju ziņā ir patērēt intelektuālo pienesumu, atrast sev vistīkamāko lasāmvielu. Ceremonija atgādina – nav sliktu vietu, jautājums, ko ar reklāmu centās panākt organizētāji, kā jutās balvu saņēmēji. Kāda ir literāta loma Latvijas tēla veidošanā savās mājās?

Par latviešu nācijas veidošanos vērts atcerēties, pirms ieviestot kāveja tēlu kultūrvietas vikšķīšanai. Piecsimt gadus ilgās latviešu grāmatniecības vēsture ļauj latvietim iztaisnot plecus brīžos, kad nez cik reizi apspjauto latviešu valodu aizskar vai izmanto. LALIGABA paplašina apvāršni, akcentē labāko, ko radījuši autori visā plašajā pasaulē, un radina lasīt latviski, ru nāt latviski, domāt latviski, nezaudējot cieņu pret citām valodām. Protams, var iesmiēt par jebko, arī pašiem par sevi un ļaut grāmatu piedavat kā kautķermeņa daļu. Šurp kauls, ko grauzt, piedodiet, tēlaini un stubli izskatās visos laikos.

Valodas kāvejs iet un dala, nešķirojot, cik prasta vai izsmalcināta medž but sarunvaloda vai literārā valoda, iet un smeļ. To jūt uz ielas, sabiedrībā, šoreiz skelmīgs smaids. Jādama,

► Kultūrvietā ir iedzīvīnāta, lai dzīvo izcirtējs, jo kādam jau jābūt gatavam kauliņus grauzt.

kā subproduktu reklamstends un govš gaļa karātavu aki spēj apvienot latviski un citas valodas runājosos, ka asnu pleķi uz priekšauta spēj atšifrēt latviešu literātu devumu vai tomēr norāda uz literatūras

kā suņam pamesta kaula lomu. Valodas netirigumu pret rakstīto, novērtēto.

Gaļas pietiek visiem – i sviestmaizīšu smērētājam, i lo-cingriežējam, i vitrīnā izvietotājam, sak, lai redzat savu pienesumu literatūrā. Cita neka tadā kultūrtelpas iedzīvīnāšana nav. Bezgaumīga grāmatu izmantošanas reklāma. Saies kultūrvietā, saies arī šis, bija ceremonija un izbija, jo gaļu galā daudziem grāmatu lasīšana nav prioritāte.

Ja cilvēkam vajag kultūrtelpu, to atradis ne tikai Gaļas paviljonā, bet arī netīrajos tunelos, staciju bufetēs un visos tajos neglītajos un neestētiskajos kambaros, kādos reiz ienācējkultūra pārvērtā galvaspilsētu. Lai Gaismas pils stāv kā stāvējusi, jo latviešu literāts nav pelnījis neko vairāk kā cisiņus. Par cisiņiem runājot, tie gana banāli un viltīgi kā mazi punduri spēj apīties ap kaklu pat tam, kurš mil grāmatas un citiem piekodi-na, lai tak beidz est maiz'ar sviest' un netrin nospekotus pirkstus, lappusi pārš'iro.

Un mēs sevi apzogam bez jēgas un izpratnes, ka latviešu literatūra ilgu gadus mitusi te un citur, ka savulaik Latvijas intelligences saglabusi valodai piemērošo skanīgumu un piedalījies tautas gara mantu saglabāšanā. Šo nav iespējams nodzēst ne ar vienu sārta asinsdevu, ne, visticamāk, mākšīgi uzkrāsotajam asinim uz baltās širces, ne zaļo plastmasas maisiņu pasniegšanu svīnīgajā ceremonijā.

Var paraudzīties pāri Daugavai un stikla spoguļi ieraudzīt sevi, savu paveikto un uzslavēt, kultūrvietā ir iedzīvīnāta, lai dzīvo izcirtējs, jo kādam jau jābūt gatavam kauliņus grauzt, neraugoties uz to, ka ir un pastāv kaut kādas etiskas kategorijas.

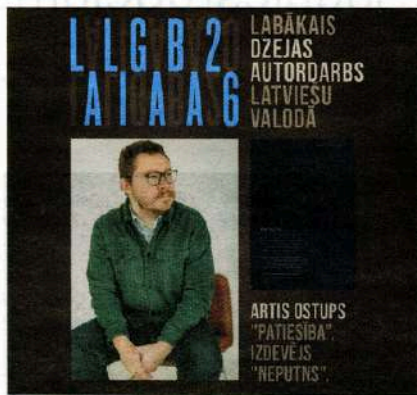
Ja demokrācija, tad uz pilnu klapi – ar pannām, katliem un visu citu radīt troksni, nosaucot to par himnu brīvībai, ir publiska un aplausi. Viss, kā piekļājas. Sveikt nomināntus ir pašaprotami, ka to izdarīt – sirdsapziņas jautājums. **KZ**

Avots: Kultūrzīmes
Datums: 21.04.2026

Noskaidroti labākie literāti

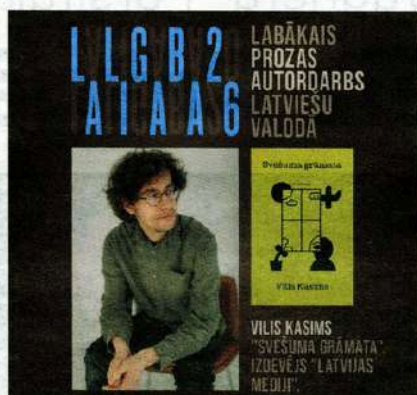
Latvijas Literatūras gada balvas (LALIGABA) apbalvošanas ceremonijā, kas pagājušās darba nedēļas izskaņā norisinājās Rīgas Centrālātirgus Gaļas paviljonā un telpiski un mākslinieciski tika veidota sadarbībā ar dzejas un mūzikas pasākumu "Dzejas pusnakts", noskaidroti uzvarētāji astoņās kategorijās, kā arī pasniegta speciālbalva un balva par mūža ieguldījumu, ko saņēma tulkotājs Jānis Krastiņš.

- "Labākais dzejas darbs" – Arta Ostupa dzejas krājums "Patiesība" (izdevniecība "Neputns") – par augstas raudzes dzejoļkrājumu, kur dziļākās etiskās un estētiskās patiesības atklājas caur šķietami ikdienišķo un materiālo.
- "Labākais prozas darbs" – Viļa Kasima romāns esejas "Svešuma grāmata" ("Latvijas Mediji") – par mākslinieciski pārlicināto ieskatu jauna vīriša pardo-mās, tiecoties izziņāt savas attiecības ar nāvi, mīlestību, laiku un telpu.

Par labāko dzejas darbu tika atzīts Arta Ostupa dzejas krājums "Patiesība".

- "Labākais atdzejojums latviešu valodā" – balvu ieguva Māra Poljakova, Māris Salējs, Jānis Elsbergs, Ingmāra Balode, Arvis Viguls par Ostapa Slivinska dzejas izlases "Ziemas karalis un citi dzejoļi" sastādīšanu un atdzejošanu ("Orbita") – par emocionāli satricējošas dzejas lietpratīgu atlasu un atdzeju, veidojot dramatiski piesātinātu un poētiski ietilpīgu krājumu.
- "Labākais prozas tulkojums latviešu valodā" – Māra Poljakova par Maiķa Johansena romāna

Labākā prozas darba kategorijā uzvarēja rakstnieka Viļa Kasima romāns esejas "Svešuma grāmata".

- "Mācītā doktora Leonardo un viņa nakamās mīļākās, daiļas Alčestēs, ceļojums uz Slobodas Sveci" tulkojumu ("Aminori") – par valodiski niansētu, rūpīgu un meistarīgu tulkotājas darbu, kas nozīmīgi paplašina lasītāja ukraiņu literatūras pieredzi un bagātina latviešu valodu.
- "Labākais originālliteratūras darbs bērniem" – Ivāra Šteinberga debija bērnu literatūrā "Ams, ams, ams!" ("Liels un mazs") – par rotalīgu, sirsnīgu un dzejski augstvērtīgu krājumu.

- "Spilgtāka debija" – Kirils Ēcis par krājumu "te nu ir tā vasariņa" ("Neputns") – par spilgti tēlainu debijas krājumu, kur autora balss ir jauneklīga, taču liecina par verā liekam dzejas pieredzi.
- "Spilgtākais darbs dramaturģijā" – Ingas Gailles luga "Sliktā māte" ("Dienas Grāmata") – par dramaturģiski spēcīgu, daudzslāpānu un saistošu Ašjas Lācis personības interpretāciju.
- "Spilgtākais darbs literatūras pētniecībā" – Paula Daiļas monogrāfija "Ap-gaismības mācītāji: vācbaltiešu mācītāji latviešu rakstniecībā, 1815–1848" (Latvijas Nacionālā bibliotēka) – par erudītu ieguldījumu izpratnē par vācbaltiešu kultūras un tas pārstāvju lomu latviešu literatūras un nacionālās pašapziņas izaugsmē.
- Speciālbalva – žurnālam "Jaunā Gaita".
- LSM publiskajā balsojumā uzvarēja Inese Kestere par grāmatu "Pirkstainītis, Dzirainītis" ("Latvijas Mediji"). **KZ**

Avots: Kultūrzīmes
Datums: 21.04.2026

Latvijas vārds izskan Bolonā

Latviešu grāmatniecības jomas pārstāvji guva vairākas nozīmīgas nominācijas un atzinību, iekļūstot ievērojamāko grāmatu sarakstos

LĪVA
KUKLE-KALNIŅA

Starptautiskā izstāde Bolonā ir bērnu un jauniešu literatūras gada lielākais notikums, kas ik gadu pulcē autorus, ilustratorus un izdevējus no visas pasaules. Šogad liela nozīme bija grāmatu mākslai un cilvēka radītajām grāmatām, tulkojumiem un ilustrācijām kā prespēkam mākslīgā intelekta radītajiem produktiem. Latviešu grāmatniecības jomas pārstāvji aktīvi piedalījās diskusijās, kā arī guva vairākas nozīmīgas nominācijas un atzinību, iekļūstot ievērojamāko grāmatu sarakstos.

No 13. līdz 16. aprīlim Bolonā (Itālijas ziemeļos) norisinājās bērnu grāmatu tirgus, kur tiek pirkta un pārdota grāmatu tiesības, izstādīti gada labākie bērnu literatūras darbi, apbalvoti autori un ilustratori, kā arī notiek dažādas diskusijas par nozares aktualitātēm. Padziļināti izstādes norisē šogad iesaistījās izdevniecības "Liels un mazs" vadītāja Alise Nigale, kura bija viena no pieciem prestižās Starptautiskās Bolonā grāmatu tirgus ilustratoru izstādes atlasē žūrijas locekļiem, – šo ilustratoru darbi atrodas grāmatu tirgu gada vietā un iezīmē arī visā nozarē vadās tēmas.

Savukārt starp labākajām Bolonā tirgus balvai "Bologna Ragazzi Award" nominētajām grāmatām parstēdzošā darbu saraksta "The BRAW Amazing Bookshelf" iekļautas arī divas latviešu grāmatas: autore un ilustratore Daces Krēslīgas "Spīdošās gaismas tracis" no sērijas "Aizvēstures pilsētas detektīvi" ("Zvaigzne ABC") un mākslinieces Ūnas Laukmaņu tekstililustrāciju tehnikā ilustrētā grāmata pašiem mazākajiem "čūci, čūci" ("Liels un mazs"). Tāpat šajā sarakstā no vairāk nekā 4000 nominētajām grāmatām iekļauta arī latviešu mākslinieces Elīnas Brasliņas ilustrētā grāmata "Le pouvoir, c'est moi!" ("Es esmu vara"), kas tapusi sadarbībā ar šveiciešu autori Karolinu Stevanu.

Starp šiem Hansa Kristiana Andersena balvai nominētajiem ilustratoriem bija latviešu māksliniece, daudzu iemīļotu bērnu grāmatu ilustrāciju autore Gundega Muzikante, par kuras darbiem jau ieinteresējies dažādi ārēji izdevēji. Savukārt Astīdas Lindgrēnes

Bolonā grāmatu izstādē ik gadu pulcē autorus, ilustratorus un izdevējus no visas pasaules.

Skats Bolonā grāmatu izstādes Latvijas stendā.

pieminas balvai bija nominētas latviešu rakstniece Inese Zandere un Luīze Pastore un mākslinieki Gundega Muzikante un Aleksejs Naumovs.

Tikpat nozīmīgas izstādē vienmēr ir diskusijas un semināri. Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra Nozares informācijas speciāliste, dzejniece un tulkojuma Emīlija Grigorjeva uzstājās seminārā "Kā pēc zēni atpazīt lasīšanu (un ko ar to iesākt)", daloties Latvijas pieredzē. Viņa norādīja, ka liela daļa no vispopulārākajām grāmatām paredzētas tieši zēniem, tāpēc varbūt šķietamais lasītāju kūrums slēpjas kur citur.

Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bērnu literatūras centra vadītāja Silvija Tretjakova stāsta, ka gan šajā, gan citos izstādes pasākumos pētnieki no dažādām valstīm dalījās padziļinātos pētījumos, atklājot, ka, piemēram, ļoti lielā daļā mājas saimniecību mājās ir tikai aptuveni divdesmit grāmatu. Silvija Tretjakova uzsvēra: "Tas ir signāls visai grāmatu izdevēju un autoru saimei. Bolonā mēs redzam grāmatu un ilustrāciju pārbagātību, kas ar katru gadu kļūst arvien daudzveidīgāka un krāsnāka. Ar luminiscējošām krāsām, ar iespaidīgiem, reljefiem, lodziņiem, ar dobumiem un dažādiem

citiem brīnumiem. Taču ekspertu diskusijās paliek secinājums, ka lasīšanai jāpievērš daudz lielāka uzmanība. Zēni skatās uz piemēru – ja vīrieši viņiem apkārt nelasa, tad tā neskaitās isti nopietna nodarbošanās. Otrs secinājums – mums jādara tiešām daudz vairāk, un šajā jomā jāsadarbības kultūras, izglītības un labklājības organizācijām." Tāpat izstādē norisinājās Starptautiskās Bērnu un jaunatnes literatūras padomes (IBBY) nacionālo sekciju tikšanās, kur liela uzmanība pievērsa mākslīgā intelekta ietekmei uz grāmatniecību un, piemēram, tam, ka grāmatas bieži netiek norādīts MI litojums.

Daži no Latvijas stenda plauktiem: izdevniecības "Latvian Mediji" grāmatas, platformas "Latvian Literature" piedāvājums ar tulkojumiem grāmatām un Jelgavas tipogrāfijas skaisto grāmatu paraugi.

Latviju izstādē pārstāvēja astoņas izdevniecības – "Liels un mazs", "Zvaigzne ABC", "Jāņa Rozes apgāds", "Latvian Mediji", "Pētergailis", "Baltais valis", "Aminori" un "Sapņu spalva", kā arī Jelgavas tipogrāfija un Latvijas Mākslas akadēmija. Par Latvijas stendu gādāja Latvijas literatūras eksporta platforma "Latvian Literature", kuras vadītāja Inga Bodnarjuka-Mrazauska stāsta: "Mums šorīt bija brīnišķīga saruna ar Zviedrijas mākslas padomes pārstāvi, kas mums prasīja viedokli par to, kā vairāk parādīt, izcelt ilustratorus. Viņi meklēja iedvesmu un dalījās pieredzē, ka viņi šogad bija nolēmuši fokusā likt jauniešu

literatūru, kur patiesībā ir diezgan daudz teksta, un sapratuši, ka Bolonā tas ir nevieta, jo šeit cilvēki pārsvara meklē blīzu gramatas vai grāmatas, kur ilustrācija ir dominējoša. Bet citādi arī stendā skatoties, kā notiek darbs, man ir liels prieks, jo pandēmijas periods tomēr bija atstājis sekas. Prieks par mūsu pašmāju izdevējiem. Protams, liels paldies joprojām Kultūrkapitāla fondam, kas finansē radošos braucienus. Un arī sadarbība ar Mākslas akadēmiju – ka studenti arī paši ir šeit, tā klātesamība –, manuprāt, ļoti bieži nostrādā abos virzienos. Jo vairāk šeit redzē, jo tālāk Latvijas vārdu nesam." **KZ**

Avots: Kultūrzīmes
Datums: 21.04.2026

No pagraba līdz mūzejam – Latvieši pasaulē stāsts

[Otra daļa]

Raksta pirmā daļa iepazīnāmies ar mūzeja *Latvieši pasaulē* krātuvī, kas atrodas Latvijas Nacionālās bibliotēkas pagraba stāvā. Šoreiz iepazīstamies ar pašu mūzeju, kā arī projektu "Māju garša".

Man arī pirmajā vizītē bija grūti atrast mūzeju LaPa (Latvieši pasaulē).

"Tas mēdz būt drusciņ complicēti," skaidroja mūzeja LaPa kuratora asistente Jūlija Apse.

Tapēc bija tik forši, ka, ievadot savu daļu TLPA 19. marta programmai, Jūlija ar video ieraksta palīdzību parādīja, tieši kā nokļūt LaPas izstāžu zālē.

"Droši sekojiet," viņa teica, no Dzīvamū ielas iegriežoties Berga Bazārā.

LaPā ir izstādes, kas mainās ik pa dažiem mēnešiem, kā arī LaPas birojs un vieta pasākumiem: tur notiek sarunu vakari, lekcijas, tikšanās un ēdienu gatavošana.

"Mēs ļoti priecātos jūs sa-

Iepazīsimies ar mūzeju Latvieši pasaulē programmas vadītājas (no kr.) Guna Dancīte un Jūlija Madara Apse tur rokās kreklu no 2024. gada Toronto Dziesmu un Deju svētkiem.

Visi foto: LaPa arhīvs

tikt, ja kādreiz būsit Latvijā un Rīgā," Jūlija teica programmā *Iepazīsimies ar mūzeju Latvieši pasaulē*.

Māju garša

LaPas šī brīža lielais projekts ir "Māju garša", kas iesākās pagājušā gada septembrī.

"Projektā mēs vācam, dokumentējam un apkopojam stās-

tus, atmiņas, pieredzes, receptes, fotogrāfijas, priekšmetus, kuņģi ir saistīti ar latviešu ēdieniem ārpus Latvijas," Jūlija skaidroja.

Katru mēnesi LaPa pievēršas citam ēdienam. Oktobrī uzsvars bija uz sēnēm un skābētiem kāpostiem, novembrī – svētku galdam un dāmu komiteju maizītēm. Savs laiks ir bijis arī pīrāgiem un pipar-

kāda milzīga loma ēdienu gatavošanā un baudīšanā ir bijusi dāmu komitejām! "Māju garša" tīmekļa lapās ir visādas fotogrāfijas - tostarp šī, kur redzamas Toronto Daugavas Vanadzies virtuvē.

Oktobrī LaPa mūzejā notika kāpostu skābēšanas vakars. "Visi stampāja un iemācījās šo procesu kopā," stāsta Jūlija Apse.

Vēl viens foto no LaPas kolekcijas: Zupa Vendorfas nometne Vācijā, 1946. gadā.

kūkām, zupām un maizīci.

"Šinī brīdī mēs pētām rasolu jeb rosolu un galertu."

Katrs mēnesis sākas ar raidījumu, kur izstāsta un parāda, kas līdz tam brīdim apkopots un kas jau ir krājumā. Mēneša gaļumā LaPas komanda turpina vākt stāstus, kuņģi tiek publicēti mājas lapā.

Projekts "Māju garša":
maju-garsa.lv

Ēdiens kā atmiņas

Ēdiens ir vairāk nekā tikai ēšana.

"Katram no mums ir savas garšas, kas saistās ar mājām," Jūlija teica. "Garša arī mums ļoti bieži atsauc atmiņā bērību vai vecākus, vecvecākus, latviešu namus, nometnes, sarīkojumus vai citus konkrētus mirkļus."

(Turpinājums 9. lpp.)

Māju garšas kalendārs

Aprīlis - Rasols & galerts
Marts - Saldie ēdieni
Februāris - Maize
Janvāris - Zupas
Decembris - Piparkūkas & pīrāgi
Novembris - Svētku galds
Oktobris - Sēnes un skābētie kāposti
Septembris - Receptes un izejvielas

Avots: Latvija Amerikā

Datums: 11.04.2026

No pagraba līdz mūzejam

(Turpinājums no 8. lpp.)

Projekts uzsvēr, ka māju garšas vai tradīcijas bieži vien tiek nodotas no paaudzes paaudzē.

Ārpus Latvijas ēdiens arī kļūst par vienu no veidiem, kā saglabāt latviešu un izjust latvisko identitāti. Ēdieni bieži vien ir arī jāpielāgo citai zemei.

"Es kā Kanadas latvietē saprotu, cik lielu lomu ēdiens spēlē mūsu dzīvē," Jūlija skaidroja dzīvajā ēterā no Rīgas.

"Māju garšas" projekts nav tikai mūzeja pētījums, kur stāsta, kā ir ārzemēs. "Mēs tieši gribam, ka cilvēki stāsta savas pieredzes un tradīcijas... Tās ir tās pērles."

Tiek rīkoti arī ēdienu vakari. Oktobrī, piemēram, bija kāpostu skābēšanas vakars. "Visi stampāja un iemācījās šo procesu kopā," teica Jūlija, kuŗa arī tagad mājās skābē kāpostus – "aptuveni reizi divās nedēļās".

Gada beigās tiks izdota grāmata "Māju garša", kur būs pētījuma stāsti, receptes un fotogrāfijas.

Māra Gulēna
TLPA komūnikācijas
programmas vadītāja

Iepazīsties ar LaPas kuratora asistenti Jūliju Apsi

Jūlija ir dzimusi un uzaugusi Toronto. Kopš 2021. gada viņa dzīvo Rīgā, kur Latvijas Universitātē ieguvusi bakalaura grādu un brīvajā laikā aktīvi darbojas latviešu tautas dejās.

Ikdienu strādāju ar stāsiem par bēgļu gaitām, dzīvi diasporā un latviešu pieredzi ārpus Latvijas. Tas, ka uzaugu Toronto, ļauj man dziļāk izprast šos stāstus arī personīgā līmenī. Es jūtu saikni.

Ir interesanta un arī nedaudz dīvaina sajūta runāt publikai Toronto. Tās arī ir manas mājas, bet šoreiz es tajās esmu ciemos. Jūtos gaidīta un pilnīgi kā mājās.

Darbs mūzejā LaPa

Pirms četriem gadiem gāju garām mūzejam un domāju *ha... varbūt es tur kaut kad varētu strādāt. Tas liekas esam manā lauciņā, "up my alley".*

Šis darbs apvieno manas antropoloģijas zināšanas, pētnieciskās intereses un personīgo identitāti. Es jūtos kā ar savējiem.

Jūlijas vēstījums

Sūtiet mums savus ēdienu stāstus! Receptes! Fotogrāfijas! Priekšmetus! Varbūt izskatīs, ka mums tie jau visa kā ir daudz, bet NEKAD nav par daudz.

"Mēs mūzejā esam kējušies pie ēdienu gatavošanas," skaidro Jūlija Apsis, kuŗa fotogrāfijā gatavo debsmannu. "Mēs sapratām, ka ir divaini runāt par ēdieniem, ko paši nesisam taisījuši." Foto: LaPa

Sazinies

Vispārējās ziņas: info@lapamuzejs.lv

Jautājumi par krājumu un dāvinājumiem: guna.dancite@lapamuzejs.lv

Apciamo

Mūzejs *Latviesi pasaulē* atrodas divās vietās:

Latvijas Nacionālā bibliotēka

Bibliotēkā atrodas mūzeja LaPa krājums. Katra mēneša otrā otrdienā notiek krājuma vakari. Piesakies: danute.grinfelde@lapamuzejs.lv.

Berga Bazārs, Dzīmavu ielā 84

Rīgas centrā atrodas LaPas izstāžu zāle un birojs, kas ir atvērts otrdienās, trešdienās un piektdienās pl. 12-18 un ceturtdienās 12-20. Berga bazārā gandrīz vienmēr ir kāda izstāde, ko aplūkot, un kāds mūzeja darbinieks, ar ko parunāt.

Vajadzīgākie priekšmeti projektam "Māju garša"

"Mēs ne tikai vācam stāstus un receptes, mēs arī ļoti vēlamies priekšmetus, kas ir saistīti ar ēdienu tradīcijām ārpus Latvijas," Jūlija Apsis skaidro.

Svarīgākais nav, vai priekšmets ir vecs vai vērtīgs. "Tas var būt pavisam mūsdienīgs priekšmets – plastmasas bļoda no IKEA vai "Kitchen Stuff Plus".," Jūlija uzsvēr.

"Galvenais ir stāsts, kas ar to priekšmetu ir saistīts un ko tas nozīmē konkrētai ģimenei vai cilvēkam."

1. Kāpostu skābējamais toveris, ēvele, stampa.

2. Kāda bļoda, rīks, kas vienmēr tiecis lietots īpaša latviešu ēdiena gatavošanai – piemēram, abra vai bļoda, kuŗā ir raudzēta mīkla, vai divielis, kas ir aplājis mīklu; paskas koka forma vai galerta trauks; vecas, mīlas piparkūku formiņas utt.

3. Koka karote vai putojamā slota, ar ko vienmēr "klapēja" saldus ēdienus; nēgu vai zivju tacis; sēņošanas grozs vai nazītis.

4. Ar roku rakstītas recepšu klades vai pavārgrāmatas ar lapiņām, pierakstiem; koka pavārgrāmatu turētājs.

5. Priekšauts vai īpašs galdauts, galda piederumi, trauki, servizes, kas ir saistītas ar ģimenes ēdienu tradīcijām.

Viesi sniedz pē tradicionālā aukstā galda gardumiem 1960. gada Toronto Latviešu biedrības jubilejā.

TLPA un "Māju garša"

TLPA ēd un dzer katru nedēļu – nav brīnums, ka kāds no mūsu gardumiem parādās arī "Māju garšas" rādījumos, kur sāsta:

Zupa: "30 reizes gadā Toronto šefpavārs Ingo Kārklīns gatavo gardas zupas TLPA iknedēļas saietiem. Dabūjam baudīt gan latviskās frikadeļu, skābo kāpostu un aukstās zupas, gan zupas no citām pasaules malām, piemēram, itāļu *minestrone* un meksikāņu *sopa de lima*. Kā jau pie latviešiem, pat eksotiskām zupām pa reizei kļāt ir dīles. Un ir zupas, kas nav ēdamas bez skāba krējuma!" maju-garsa.lv/tlpa-zupas/

Saldie ēdieni: *Patiesi latviskās Lieldienu paskas sacensības* Māras Gulēnas un Elizabetes Ludvikas vadībā tika rīkotas TLPA saietā 2025. gada 17. aprīlī. Dalībnieku uzdevums nebija pavisam vienkāršs: grupām šis deserts bija jāpagatavo 20 minūtēs un bez receptes! Pēc tam žūrija balsoja, kuŗai grupai izdevies visgaršīgāk."

Avots: Latvija Amerikā

Datums: 11.04.2026

Tiks pasniegts apbalvojums "Ķekavas novada Goda pilsonis"

Šogad apbalvojums "Ķekavas novada Goda pilsonis" tiks piešķirts divām novada iedzīvotājām – Annai Lemeševskai un Marijai Patmalniecei. Apbalvošanas ceremonija notiks 4. maijā – Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienā.

Līdz 6. aprīlim novada iedzīvotāji varēja pieteikt pretendētus apbalvojumam "Ķekavas novada Goda pilsonis". Apbalvojums ir pateicība tā saņēmējam par mūža ieguldījumu novada attīstībā, ilggadēju un panākumiem vainagotu darbu vai citiem īpašiem nopelniem novada labā. Goda zīme "Ķekavas novada Goda pilsonis" ir vienreizējs apbalvojums, ko vienai personai var piešķirt vienu reizi.

Anna Lemeševska ir ilggadēja bibliotekāre ar 50 gadu darba pieredzi. Dzimusi Latgalē un kopš 1976. gada saistīta ar Baložiem. Šogad Anna Lemeševska svin gan 50 darba gadu jubileju, gan 70 dzīves gadu jubileju. Viņas darbs būtiski ietekmējis Baložu bibliotēkas attīstību un vietējo sabiedrību. Anna aktīvi darbojusies novadpētniecībā, vācot un saglabājot vēsturiskos materiālus, kā arī stiprinājusi kopienas identitāti. Viņa īpaši palīdz senioriem – organizē pasākumus, māca digitālās prasmes un veicina viņu iesaisti sabiedriskajā dzīvē. Piedalījies arī UNESCO programmā "Stāstu bibliotēkas", sekmējot paaudžu dialogu. Annas ieguldījums izpaužas rūpēs par cilvēkiem un ko-

pienas saliedēšanu, būtiski uzlabojot vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Marija (Māra) Patmalniece vairāk nekā 50 gadus dzīvo Ķekavas novadā un kopš 1996. gada strādā Ķekavas Kultūras namā. Viņa ir radoša, atsaucīga un iedvesmojoša personība, kuras darbs un attieksme būtiski bagātinājusi vietējo sabiedrību. Māra ar labu gaumes izjūtu un spēju radīt īpašu svētku atmosfēru rūpējas par kultūras nama telpu noformējumu un pasākumu scenogrāfiju. Liela daļa dekorāciju tiek veidotas no dabas materiāliem, kas piešķir pasākumiem autentiskumu un sirsniību. Tāpat Māra aktīvi iesaistās pasākumu veidošanā – raksta scenārijus, organizē kultūras norises un nereti arī vada pasākumus. Viņa savā darbā vadās pēc pārliecības strādāt no sirds, un tieši šī attieksme padara viņas veikumu tik nozīmīgu. Viņas godīgums, atbildība un neatlaidība kalpo par iedvesmu citiem.

Ķekavas novada pašvaldība lepojas ar saviem cilvēkiem, kuru sirds darbs, nesavtība un ieguldījums stiprina kopienas, saglabā tās vērtības un iedvesmo nākamās paaudzes.

Sabiedrības informēšanas un mārketinga nodaļa

Avots: Ķekavas novads

Datums: 14.04.2026

Sveicam nedēļas gavilņiekus!

Ir jāpiedzīvo viskautkas!

Ne katrs gavilņieks zina savu vārda došanas stāstu. Vidrižu bibliotēkas galvenā bibliotekāre **Laine BĒRZIŅA** gan to var pastāstīt. Vecāki šo vārdu izvēlējušies, velkot lozes – uz lapinām uzrakstījuši vairākus vārdus un sarunājuši, kuru izvilks, tas arī būs īstais. Taču mamma atklājusi, ka tēvs uz visām lapinām uzrakstījis vienu un to pašu – Rota, tāpēc viņa lapinās *diskvalificētas*... Tā nu lozēšanai izmantoti tikai mammas atrastie vārdi.

Sobrid Laines vecākus dzīve aizvedusi uz Rīgu, kur viņi dzīvo visu darba nedēļu. Aivis ir sabiedriskā transporta vadītājs, Inita – auklīte bērnudārzā. Tikai piektdienas vakarā viņi atgriežas savās lauku mājās. Lainei ir arī vecāka māsa Zane, kurai ir sava mazā uzņēmējdarbība, bet kā brīvprātīgā viņa strādā hospisā. Savukārt jaunākais brālis Jēkabs ir ekskavatorists *SIA Limbažu ceļi*. – *Visi trīs exam ļoti tuvi, ja nepieciešama palīdzība vai gribas vienkārši parunāties, vienmēr zinām, ka varam palauties cits uz citu!* – stāsta sarunbiedrē. Attiecībā uz jubilejām ģimene un bērni – sešgadīgā Raiļija un devingadīgais Raimonds Lainei neļauj atslābt. Pat tad, ja viņa paziņo, ka vārdadienu svinēt neplāno, var droši gaidīt, ka savējie ar torti un kafiju tomēr ieradīsies. Un tam ir vēl kāds iemesls – tajā pašā datumā vārdadiena ir arī dēlam. – *Ja reiz svinamdienu ir mums abiem, cenšos gatavot un organizēt, lai viņš vairāk svin... Jo vienā dienā tak nevajag divas ballītes!* Savukārt jubilejas Lainei saistās ar došanas kādā izbraukumā. Viņa teic, ka tad ģimene cenšas pašu izvilkt no mājas ārā. – *Piemēram, pērn mani aizveda pārsteigumu braucienā uz Rīgu. Bijām sveču liešanas meistarklasē.*

Bērnudārzā Laine sākusī iet Staiceļē, skolā mācījusies Limbažos – sākumā 3. vidusskolā, bet pabeigusi 2. vidusskolu. Pēc tās 18 gadu vecumā devusies uz Angliju. – *Bija lieli sapņi kā jau katram bērnam – ka tikai tik prom no mājas, strādāt, pelnīt, dzīvot savu dzīvi. Māšica aicināja pie sevis, un tā trīs gadus Anglijā arī pavadīju. Sākumā izmēģināts darbs fabrikā, taču jau pēc pirmās dienas kļuvis skaidrs, ka tas nav viņas acinājums. Attraista labāka vieta – firmas Amazon sūtījumu pakāšanas centrā. Vēl pastrādāts zāļu fabrikā, taču gribējies atpakaļ uz mājām.*

Latvijā sākusī ar darbu veikalos, taču, kad pieteicies otrais bērns un vecākais sācis iet 1. klasē, Laine sapratusi, ka vēlas kaut ko dzīvībai. – *Iestājos Biznesa vadības koledžā, bet mājās man bija divgadnieks, tādejā nekur baigi nevarēju aizskriet. Mācījos attālināti. Pagājušogad koledžu pabeigusi personālvadības specialitātē un jau ru-*

denī iekārtojies darbā Vidrižu bibliotēkā. Koledžā apgūtais tur lieti noder un, iespējams, tas bijis viens no iemesliem, kāpēc konkursā dāta priekšroka tieši viņai. – *Man patīk, tas ir tas, ko es arī gribēju! Šeit jau nav tikai bibliotēka, tā ir izangsmē arī pašam, jo visi kaut ko piedāvā – gan Limbažu novada Galvenā, gan Nacionālā bibliotēka, turklāt visas pārejās arī veido forumus, kuros var dzirdēt un uzzināt daudz interesanta. Tikko bijām Olainē, kur stāstīja, kā veidot grāmatu klubīti, komunicēt. Laine ar azartu arī pati domā, lai bibliotēkā būtu interesanti pasākumi. – Mēģinu iesaistīt vairāk vietējo, gribētos tieši Vidrižus izcelt. Jo te ir arī gleznotāji, fotogrāfi, cilvēki, kuri paši gatavo rotaslietas, lej sveces... Daudzi ir radoši savos hobijos. Man gribētos, lai viņi nes un rāda cits citam, ka Vidrižos ir daudz talantu! Savu nākotni Laine šobrīd redz tieši bibliotēkā, turklāt viņai vēl ir daudzas idejas jauniem pasākumiem.*

Pašai gan hobiju īsti nav, jo lielāko daļu brīvā laika viņa velta bērniem. Dzīvesbiedrs Miks nedējam ilgi mēdz būt prom celtniecībā Zviedrijā, tālab visa atbildība par bērnu izvadīšanu uz pulciņiem un kopīgām izklaidēm lielākoties ir viņas rokās. – *Mazā princese Raiļija dejo Limbažu kultūras nama «Jampadraci», Raimonds trenējas vieglatlētikā un Limbažos darbojas boksa klubā. Viņš to gribēja jau kopš četrus gadus vecuma, bet tur uzņēma tikai no septiņiem. Gaidīja ilgi! Uz jautājumu, vai mamma uztrauc dēla iespējamās sporta traumas, viņa atceic: – Par bērniem satraukums ir vienmēr. Bet turēt stikla bārīti arī viņus nevar. Ir jāpiedzīvo viskautkas! Viņiem jādod iespēja iet un darīt, lai paši var saprast, kas der vislabāk. Kā citādi viņi to uzzinās? Laine priecījas, ka, neraugoties uz aizņemību, dēls arī mājās ir ļoti aktīvs, limitētais telefona laiks viņam ir tikai 25 minūtes dienā. Kopā ar bērniem viņa dodas arī sportiskās pastaigās no mājām līdz Limbažiem, kas ir trīs kilometru attālumā, vai arī tālākos braucienos – piemēram, uz zoodārzu Rākā.*

Mika ROMANOVSKA
teksts un foto

Avots: Auseklis

Datums: 24.04.2026

IEDVESMAI NAV VECUMA

Visvairāk patīk autobiogrāfijas

AGNESE LEIBURGA

Ierīkiete Māra Masts atzīst, ka nesot bijusi nekāda agrā lasītāja, kas jau no dzijas bērniņas prieku rod burtu kopā likšanā. Arī skolas laikā pamatā lasītas tas, ko obligāti prasīja literatūras stundās. Tagad gan Māra ir regulāra bibliotēkas apmeklētāja. Visvairāk viņa saista autobiogrāfijas un kriminālromāni.

“Padzījināti lasīt sāku, kad atnācu atpakaļ uz laukiem un aizgāju pensijā. Kamēr esi jauns un visu laiku vienā skriešanā, tik daudz nesanāk to darīt,” spriež lasītāja.

Kā nesenāko no bibliotēkas ņemto darbu Māra piesauc Maijas Krekles romānu

“No ugunīm un sniega. “Pansija pili” aizmirstā saimniece Marija Eglite”. “Paņēmu to grāmatu, jo man ļoti, ļoti patīka viņas sarakstītā par Emīlu Dārziņu. To es pat nopirku sev, taču šajā gan vilos, godīgi sakot, izlasīju tikai līdz pusei,” pieredzi izstāsta pensionāre, atzīstot, ka, ja patīcis viens autora darbs, tas nenozīmē, ka tikpat viegli un patīkami lasīsies viss viņa sarakstītais. Taču Māra no sirds uzliela M. Krekles sarakstīto “Melanholiskais valsis. Emīla Dārziņa sapnis par mīlestību”.

Vēl viņa atklāj, ka abas ar meitu ir iecienījušas Rolandas Bulas grāmatas. Šī latviešu rakstniece ir bijusi Valsts policijas izmeklētāja, sarakstījusi vairākus populārus kriminālromānus, kas balstīti policijas darba pieredzē. Māra spriež, ka tas ir viens no iemesliem, kāpēc šie romāni

šķiet tik interesanti, jo balstīti reālos notikumos un paša autora pieredzētajā.

Viņai ārkārtīgi patīcis Noras Iksēnas “Mātes piens”. Māra spriež, ka darbs ir gandrīz biogrāfisks, jo rakstniece pati atzinusi, ka saturā cieši ievīta viņas pašas ģimenes vēsture, lai gan romāns gluži nav veidots kā autore biogrāfija. Taču varbūt tieši tādejā tik ļoti patīcis. Vēl ierīkiete uzteic Daces Rukšānes darbus, arī tie lasīties ļoti labi.

“Grāmatas, kuras saprotam, ka vairs nevajadzēs, jo nav jau jēga pilnībā bēninus mājās turēt, aizvedu uz Česim un ielieku grāmatu skapi pie bibliotēkas,” pastāsta Māra. □

♦ JĀPIEDALĀS! Attēls tapis pirms dažiem gadiem saviesīgā pasākumā. Māra Masts joprojām ne labprāt tikai lasa, bet arī izkustas no kājas, piemēram, iesaistoties teriņu pazužu kopas rikotojas pasākumos.

Foto: NO ALBUMA

Avots: Druva

Datums: 24.04.2026

Pacietīgi iedod grā

Liene Kābele savā darba ikdienā bibliotēkā grāmatas

Ieva Štāle

«**GRĀMATAS** es lasīšu, kad aiziešu pensijā, bet orimoto jeb grāmatu locīšanas meistarības man sniedz gandarījumu un prieku, jo tā varu iedvesmot citus cilvēkus,» teic Ogres Centrālās bibliotēkas grāmatu labotāja un restauratore Liene Kābele. Viņas grāmatu lappusēs izlocītie mākslas darbiņi – dabas skati, portreti, ornamentu, četrīnādes, latvju zīmes, telpiski objekti – jau vairākus gadus izstādē *Grāmatas otrā dzīve* ceļo pa citu novadu bibliotēkām un kā dizaina elementi, tematiski sagrupēti, apskatāmi arī Ogres bibliotēkā.

Pārsteiguma efekts

Liene izrāda Ogres Centrālās bibliotēkas telpas, kur apskatāmi viņas darbi. Piemēram, sporta un kultūras literatūras nodaļā izvietoti izlocīti Salvadora Dalī, Čārlija Čaplina un citu kultūras personību portreti – gluži kā fotogrāfijas. Vēl tapuši Elvīsa Preslija, Frīdas Kalo, Ojāra Vācieša, Imanta Ziedoņa atveidojumi. Citā nodaļā izlikts Latvijas Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča portrets. «Parasti portretiem izloku vairākus variantus, lai var izvēlēties labāko. Prezidenta kungam tapa trīs,» paskaidro Liene. «Ir forši locīt latvju zīmes, tas smuki izskatās.» Vēl kādā bibliotēkas nodaļā tiks izlocīts pulksteņis, kurā ievietots funkcionējošs pulksteņa mehānisms. Liene parāda arī savu un savas meitas portretu, kas tapis no grāmatu lappusēm. «Liekas, ka neko īpašu nedari – tikai iegriez un ieloki. Bet tad paskaties un pamazām redzi, kā lēnām no negatīva veidojas fotogrāfija un parādās meitas smaids. Ja jūs pazītu manu meitu, redzētu, cik viņai šis smaids ir raksturīgs. Tas man pašai lika aizrauties elpai, bija tāds prieks. Te ir tas izlocītās grāmatas pārsteiguma efekts, kas telpu rotā kā dekoratīvs elements,» atzīst Liene.

Viņa grāmatu locīšanas tehniku apguvusi pašmācības ceļā, skatoties videoklipus sociālajos tīklos un *YouTube*. Pētīt un eksperimentēt. «*YouTube* ir kolosāla lieta: nesaproti – skaties vēlreiz, atkal nesaproti – skaties un palēnīni, līdz saproti. Tiesa, vienu papēmienu, kur kustības tiek veiktas ļoti ātri,

▲ **BIBLIOTĒKA** ir radoša vieta, te visu laiku kaut kas notiek. «Ja gribi šeit strādāt, arī pašam jālabotāja un restauratore Liene Kābele, rādot sava hobija ietvaros tapušos darbus grāmatu locīšanai»

tā arī neapguvu. Arī kreppapīra puķes izgatavot šādi iemācījies. Pirmie darbi tapa kā rotājumi Ogres Centrālās bibliotēkas 90 gadu jubilejā,» stāsta Liene.

Galvenie darbarīki grāmatu locīšanā ir grāmata, šķēres, ļoti tievs, īpaši piemēklēts zīmulis, lineāls, no tēva mantots priekšmets – neass skalpelis – un pašas pirksti. «Esmu mēģinājusi pērļot – nē, tas nav priekš manis, tam man nav pacietības. Es vispār nesaprotu cilvēkus, kuri ar to nodarbojas. Mana meita Alise kādā brīdī no polimēra māliem sāka taisīt rotaslietas. Domāju – es arī pamēģināšu. Meitai sanāca ļoti smuki auskari kā redīsiņi. Uztaisīšu es arī, bet nezīnu, kādu kustību paveic meita, ka viņai sanāk redīss. Man sanāk sarkanā bietīte, lai ko arī darītu» nosmej Liene. Tomēr grāmatu

locīšanas vaļasprieks prasa ne mazāk pacietības un skrupulozas darbošanās.

Sākumā tiek izvēlēts attēls un tehnika, kādā grāmata tiks locīta. Pēc tam top trafarets, pārnesot attēlu uz lapām. Nereti trafareta izveidē aizņem vairāk laika nekā pati grāmatas locīšana, secinājusi Liene. Trafarets arī veido locījuma bildi – viena šīciņa stripa uz trafareta ir viena grāmatas lapa. Liene rāda, kā darbiņš top, un tas šķiet apbrīnas vērts pacietības darbs. Orimoto tehnikas pamatiem viņa apguvusi pie kāda vācu mākslinieka sociālajos tīklos, kur arī pirmoreiz pamanījusi šādu iespēju. Attīstot prasmes, Liene izstrādājusi dažādas locīšanas tehnikas, arī tādas, kur grāmatas lappuses var atlocīt un grāmatu var atkal lasīt. Viss atkarīgs, cik dziļi iegriez lapu, – ja iegriezums tekstu neskar,

var lasīt.

«Patiesībā grāmatu locīšana ir ziemas garo vakaru prieka darbs. Tagad ir pavasaris, sācies stādīšanas laiks, un grāmatām vairs nav vaļas,» teic Liene. Viņa dzīvo laukos, Tīnūzos, un, kā pati saka, siltajā gadalaikā tur vienmēr ir, ko darīt. Kādreiz Liene bijusi liela grāmatu lasītāja, bet tagad šo nodarbi atvēlējusi nākotnes pensijas periodam. «Mana mamma tā arī izdarīja. Vecākajai paauzdzē grāmata ir svēta lieta, savulaik viņa neilgu laiku strādāja par bibliotekāri. Kad sāku grāmatas locīt un graizīt, viņa bija šausmās. Mamma bija dusmīga uz mani,» pasmaida Liene. Bet tad Liene izlocījusi vienu puķi, un mamma noteikusi – šī grāmata paliks pie viņas. Tā arī stāvēt jau astoņus gadus plauktā kā mīļa dekorācija.

Avots: Diena

Datums: 24.04.2026

matām otru dzīvi

sakopj un labo, bet brīvbrīžos no tām izloka pārsteidzošus dekorus

«Kas radošs darīt,» smaida Ogres Centrālās bibliotēkas grāmatu tehnikā. No lappusēm izveidoti arī pašas un meitas portreti.

FOTO - AIVARS LIEPINS, DIENAS MEDIJI

«Laiki mainījušies, un varbūt grāmatas teksts vairs nav aktuāls, bet, ja grāmata var turpināt savu otro dzīvi šādā formātā, tad kāpēc gan ne. Izlūcītas grāmatas saturam nav būtiskas nozīmes, galvenais, lai nav kriminālromāns, kur kāds ir nogalināts.»

Atjāva grāmatas «kērgāt»

Tas bijis pirms astoņiem gadiem, kad Ogrē svinējusi pilsētas svētkus, kuru tēma bijusi *Dzīve ir kā upe*. «Kolēģe, mūsu bērnu nodaļas dvēselīte Sandra Nikolajeva, uzņēmās bibliotēgas organizēšanu. Piedāvāju iet palīgā. Tolaik jau sociālajos tīklos bija pievērsusi uzmanību grāmatu locīšanas tehnikai, un nu bija iespēja to izmēģināt pašai! Tā izlūcīju pirmās grāmatas. Te nu man jāsaka – ja es nestrādātu bibliotēkā, diez vai to darītu. Un, ja man ne-

būtu šādu kolēģu, arī diez vai to darītu. Kolēģi, it īpaši bibliotēkas direktore Jautrīte Mežjāne, manu ideju ļoti atbalstīja – atjāva grāmatas «kērgāt», pasmaida Liene un par savu darba vietu piebilst: «Te ir ļoti forši. Bērniem visu laiku notiek dažādas nodarbibas, valda rosbība. Bet vislielākais kritiķis un arī atbalstītājs grāmatu locīšanā ir mana meita. Pilsētas svētkiem pirmās izlūcīju zivis. Pēc dažiem gadiem, kad biju jau iemācījusies grāmatas locīt pareizi, uz tām paskatījos un nodomāju – ak, sausmas, kāds kaunsts izmetu laukā. Otrā grāmata bija buru laivas siluets – sākumā šķita: ak, cik skaisti... Tās grāmatas arī vairs nav. Viss nāk ar pieredzi, bet kopumā tapuši aptuveni 100 darbi. Jociņi, bet, kad man līdz izlūcīt grāmatu, man nesanaik. Izdodas tikai

▲ BIBLIOTĒKĀ apskatāmi grāmatu locīšanas tehnikā Lienes paveikti mākslas darbiņi – dabas skati, portreti, ornamenti, četrdesmit, latvju zīmes, telpiski objekti. Uz viena plaukta tikš izlūcīts pulkstenis, kurā ievietots funkcionējošs pulksteņa mehānisms, bet no cita lūkojas Valsts prezidents Edgars Rinkovičs.

▲ LIENES darba kabinets, kurā caur viņas rokām gadā iziet 3200–3500 labojamu grāmatu. Meitas iedvesmota, Liene veido arī kreppapīra ziedus. Pirmie darbi tapuši kā rotājumi Ogres Centrālās bibliotēkas 90 gadu jubilejā.

Kādreiz, kad man atnes grāmatu, es izdomāju veselu stāstu par cilvēku, kurš to lasījis

tad, kad pašai ir iedvesma.»

Bibliotēkā Lienei rit jau vienpadsmitais darba gads: «Līdz tam man bija priekšstats, ka bibliotēka ir tā vieta, kur atnāc, paņemt grāmatu un aiziet. Tagad saprotu, ka te visu laiku kaut kas notiek. Patiesībā apbrīnoju savus kolēģus – bibliotekāres, informācijas centra un novadpētniecības nodaļas meitenes –, jo

nas visas ir radoši cilvēki. Bibliotekāra darbs ir plašs jēdziens. Te notiek izstādes, aizraujoši, izziņoši pasākumi. Ja gribi šeit strādāt, arī pašam jāsak kas radošs darīt.»

Savu profesiju Liene izvēlējusies, var teikti, netišām: «Gribēju būt «apavnicē», bet to gad mācības piedāvāja tikai krievu valodā. Tur es neizgāju. Nokļuvi Pārtikas rūpniecības skolā, kur sagatavoja ādas māksliniecisko izstrādājumu izgatavotājus. Izmācījos un pādsmit gadus strādāju pie amata meistara Alberta Brokāna šeit, Ogrē. Iaisiju no ādas pastalas un vēl visādus niekus. Jāteici – uztaisīt ir viens, bet pārdoit savu darbu – kas cits. Sākās krīze, darbs izbeidzās, bet šeit, bibliotēkā, durvis atvērās – bija vakance grāmatu labotājam. Es māku grāmatu sašūt, ievākot, salabot, tāpēc varēju pretendēt.»

Liene bijusi sajūsmā par darbu bibliotēkā. Arī tāpēc, ka dienas var pavadīt viena savā darbnīcā. Tiesa, šī jau ir trešā ēka, kur bibliotēka vairāku gadu laikā parvākusies. Jaunā ēka pirms pieciem gadiem uzbūvēta vecā bērnu dārza vietā. «Esmu introverts cilvēks, man joprojām patīk, ka varu būt viena ar savu urbi, āmuru un grāmatām.»

«Pacienti» un kaites – visdažādākās

Liene aizved uz darbnīcu, kur pavada darbdienu, – to viņa dēvē par savu alu. Starp darbnīcām te tiešām ir arī urbis. Liene pastāsta, kam tas domāts: «Es gribētu teikti, ka grāmatas vairāk laboju, nevis restaurēju. Sagatavoju arī jaunās grāmatas lasītājiem, piemēram, limētās grāmatas caururbju, cauršuju, lai tās būtu stingrākas un nesadalītos pa

lapām. Pārējās apveiku ar līmplēvi. Te, lūk, notiek labošanas process – «pacienti» man te visdažādākie, un arī kaites ir dažādas. Kādai grāmatai dzīvnieciņš izgriezis robu, to aizpildu ar putekļiem, kas rodas grāmatas urbšanas procesā. Tos sajauc ar PVA līmi, un veidojas tāda kā tepīte, ar ko aizpilda caurumus. Restaurācija savukārt ir ļoti smalks, filigrāns darbs, kurā izmanto speciālas līmes un papirus. Mani darbnīcā pārsvarā ir parasta līme, lentas, plēves, diegs un adata grāmatas šūšanai. Vecākas grāmatas kādreiz līmēju ar izlietotiem tējas maisījumiem, to krāsa saplūst ar brūnganajām lapām.»

Liene labo visu novada bibliotēku grāmatas. Bet, ja nu ar kaut ko netiek galā, tad tās esot aplietās grāmatas un ar asins traipiem notraipītās. «Kādreiz, kad man atnes grāmatu, es izdomāju veselu stāstu par cilvēku, kurš to lasījis. Var sajūst – ja grāmata ož pēc dūmiem, tā tad cilvēks dzīvo laukos un viņam vai nu ir slapja malca, vai dūmo plīts. Ptpētāja grāmatai ir čīs aromāts. Ja gadās asins traips, droši vien cīģi grāmatu šķīrstījis, sagriezis pirkstu. Kādreiz var sajūst kuts smaku vai kodešmaizes smaržu uz taukaina traipa. Es jau pati izdomāju tos stāstus, tā pašai ir interesantāk.» smaida Liene.

Taujāta, cik laika aizņem grāmatas labošana vai restaurācija, meistare atziņ, ka paralēli tiek labotas vairākas grāmatas, ir arī tādas, kuras savu kārtu gaida ilgāku brīdi, līdz rodas idejas, kā tās vispār salabot. Piemēram, grāmatas pazudušās lapas tiekot aizstātas ar lapām, kas izkoptas un ielīmētas no bibliotēkas fondā pieejamās tādas pašas grāmatas. Gadā caur Lienes rokām kopumā iziet ap 3200 līdz 3500 grāmatu. «Pārsteidzoši daudz, bet tā saproti, ka cilvēki grāmatas patiešām lasa un ne jau tās speciāli plēs. Grāmata var netišām nokrist un izkrist no vākiem, vai tai tiek nodauzīts stūrītis. Ja bibliotēkas darbinieces uzskata, ka grāmata jālabo, es to arī daru. Bet tas tikai nozīmē, ka cilvēki nāk un lasa, man par to prieks! Es atceros, kā man pašai patika lasīt, – tad arī sarunvalodā kļūst bagātāka, tajā neienāc tik daudz žargona.» uzskata grāmatu labotāja. ●

Avots: Diena

Datums: 24.04.2026

Vienaldzīgo nav un nebūs!

Kokneses bibliotēka svin 103. gadskārtu

Kokneses bibliotēka svinēja 103. dzimšanas dienu. Svētku dienā pulcējās bibliotēkas apmeklētāji, kurus pārstāvēja daiļais dzimums, pasākumu kuplināja Nata Bramberga un Liene Margeviča, grāmatu "Vienaldzīgo nav" un "Kārumpasakas" autores.

IVETAS SKABAS
TEKSTS UN FOTO

103. bibliotēkas dzimšanas diena bija zīmīga ar to, ka apriņķis, kopš iestādi vada Antra Vasiļevska: "Sāku staigāt, viss kārtībā. Baudīsim! Vienaldzīgo nav un nevar būt!"

Tradicionāli Kokneses bibliotēka dzimšanas dienas pasākumu aizvada ar kādu mākslinieku, tādējādi sarīkojot svētkus arī saviem lasītājiem. Šoreiz ceļu no Cēsu novada uz Koknesi bija mērojušas atraktīvas dāmas Nata Bramberga un Liene Margeviča, grāmatu "Vienaldzīgo nav" un "Kārumpasakas" autores.

Abas ir draudzenes no bērniības, arī viņu mammas bija draudzenes. Liene joprojām dzīvo Cēsu novada Skujenē, viņai pieder bioloģiskā saimniecība, kurā ražo saldus gardumus. Savukārt Nata jau kādu laiku laukus nomainījusi pret Cēsim.

Lai arī abas uzsvēra, ka nav ne rakstnieces, ne aktrises, ne pavāres un isti nezina, kas ir "stendaps", viņu uzstāšanās bija ar lielu humora devu. Par grāmatu "Vienaldzīgo nav" Liene un Nata teic, ka tā nav arī pavārgrāmata. Tajā ir receptes, kas mijas ar teju 60 sulīgiem stāstiem iz pašu dzīves. Bibliotēkā to noteikti nevajag likt nozaru literatūras plauktā, par kuru interese ir retajam lasītājam. Kopš grāmatas iznākšanas abas autores bijušas vairāk nekā 100 vietās. Tā kā izdotas viņu "Kārumpasakas", tad tiek aicinātas un gaidītas arī skolās.

Kāpēc "Vienaldzīgo nav"? Tāpēc, ka ne receptes, ne stāsti vienaldzīgos neatstāj. Vai starp sanākušajiem ir kāds, kam garšo piena plēve? Dažs labs, jau dzirdot vien, nepatīk noskurinās. Ciemkukuli dāmas atveda sāļās uzkodas, kas vienaldzīgos neatstāja — cepti bulļa pauti un cūku smadzenes. Drosmīgākie nobaudīja arī dzērienu — nevis vermutu, bet "Ver muti", kam galvenā sastāvdaļa ir ūdens, bet vispār sastāvs ir daudzsoļošs, iedarbība — uzjautriņoša, sekas — neprognozējamas, tas derīgs tikai līdz rītdienai.

Lienei un Natai ir savs "Facebook" konts "Lauru lapa", kas ir arī abu kopsadarbības zīmols. Abas bija piekūrušas memuāru rakstīšanai. Tie bija ar bērniības garšas piesitienu — ķīseli, klimpas un daudz kas cits. Pirmajā ēdienā bija maizīte ar sviestu un lociņiem, saldajā — maizīte ar sviestu un cukuru. Kā tādu nosaukt? Izdomāja, ka tā būs "Lauru lapa". Tajos laikos, kad ar ēdienu gatavošanu nodarbojās mammas, no garšvielām bija tikai melnie pipari un lauru lapas.

Memuāri ievingrināja roku rak-

SĀKUMU ar nepacietību gaida pasākuma apmeklētājas.

ĒŠANU AR SMIEŠANOS prot apvienot Liene Margeviča (no kreisās) un Nata Bramberga.

stīšanā. Arvien vēl pārsteigums ir, ka stāsti saules gaismu ieraudzījuši grāmatās. Turklāt tā bijusi sadarbība ar apgādu "Zvaigzne ABC", kuras vadītāja Vija Kilbloka piedalījies arī grāmatas prezentācijas pasākumā.

Bibliotēkas dzimšanas dienas pasākumā vienaldzīgo tiešām nebija, jo par to Liene un Nata šajā dienā parūpējās no visas sirds. Ēšana mijās ar smiešanos, "stendaps" ar "sitdaunu". Dāmas gan bija piemēklējušas šiem vārdiem latvisko versiju — "stāvoklis" un "sēdoklis".

Kā jau svētkos, neiztikt bez atrakcijām. Tika sarīkota izsole, kurā varēja nosolīt kaķi maisā, un konkursi, kuros vajadzēja uzminēt ēdienus. Ar aizsietām acīm var apēst gan piena plēvi, gan vistas ādu un vārītu burkānu, ko daudzi notur par bieti. Uzminēt tiešām nebija viegli. Tāpat vajadzēja likt lietā iztēli un citas spējas, lai atbildētu uz Lienas un Natas āķīgajiem jautājumiem.

Un kur tad bez dziesmas! Gan viešņas, gan apmeklētājas nodziedāja "Še, kur ligo priežu meži" — caur Cēsu novadu taču tek Gauja!

GRĀMATAS, sāļās uzkodas un konfektes.

Un kas gan par jubileju bez kūkas! Šokolādes kūka, kas burtiski kusa mutē, atstājot ne tikai garšas baudī-

jumu, bet saglabājot atmiņā arī visu pasākumu. Lai Kokneses bibliotēkai daudz baltu dieniņu! ♦

Avots: Staburags

Datums: 24.04.2026

Bibliotekāru rokās ir vara

LINDA ĀLE, Alūksnes novada bibliotēkas struktūrvienības "Māriņkalna bibliotēka" un Ziemeļrajales pagasta VPVKAC vadītāja: "Jā, tieši tik pārdoši un drosmīgi es domāju par bibliotekāriem un bibliotekām. Šonedēļ norisinās Bibliotēku nedēļa un akcija "Viena diena bibliotēkas dzīvē". Tās vadmotīvs ir "Bibliotēkas nākotne", akcentējot bibliotēku nozīmi zināšanu, inovāciju un sabiedrības attīstības veicināšanā. Šī aktivitāte mani vienmēr mudina paskatīties uz dažādiem ar bibliotēku saistītiem jautājumiem no cita skatupunkta. Es ticu, ka bibliotēka ar zinību un savā vietā esošu bibliotekāru ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem vietējās kopienas izaugsmes veiksmes stāstam.

Bibliotēkas ekas un resursu esamība pati par sevi kopienai neko neuzlabo un nepalīdz. Svarīgi saprast, ka, tikai pateicoties bibliotekāru ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem vietējās kopienas izaugsmes veiksmes stāstam. Bibliotēkas ekas un resursu esamība pati par sevi kopienai neko neuzlabo un nepalīdz. Svarīgi saprast, ka, tikai pateicoties bibliotekāru ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem vietējās kopienas izaugsmes veiksmes stāstam. Bibliotēkas ekas un resursu esamība pati par sevi kopienai neko neuzlabo un nepalīdz. Svarīgi saprast, ka, tikai pateicoties bibliotekāru ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem vietējās kopienas izaugsmes veiksmes stāstam.

bot kopienas dzīvi. Līdz ar to pašvaldības, iespējams, pat neapzinās, cik patiesībā ieinteresētas bibliotekāru amatos redzēt spēcīgus sava pagasta entuziastus.

Runājot par izglītotu kopienu visplašākajā nozīmē, ir jāsaprot, kas un kāds ir izglītots cilvēks šodien. Nē, tas nav tāds, kurš ir ieguvis kādas izglītības iestādes atestātu vai diplomu. Jo mēs, visa Latvija, atbilstam šādai definīcijai, līdz ar to varētu diskutēt par jautājumu, kāpēc iedzīvotāji visās savās problēmās vaino valdību. Šodien izglītots cilvēks ir ne tikai ieguvis izglītību un apzinājis savu kultūras mantojumu, bet arī kuram piemīt attīstīta kritiskā domāšana, spēja patstāvīgi apgūt jaunas kompetences (mūžizglītība) un prasme integrēt savas zināšanas ētiskā un sociāli atbildīgā rīcībā. Zinu, kad es gatavoju nodarbību par šo tēmu skolēniem, arī man pašai tas bija gana šokējoši apzināties, ka var būt ar skolas atestātu kabatā un tajā pašā laikā būt neizglītots.

Bibliotēkas organiski iekļaujas šodienas milzīgajā informācijas plūsmā. Sociālie tīkli ir zaudējuši savu sākotnējo jēgu, jo tajos arvien vairāk dominē algoritmu atlasīts saturs, reklāmas un MI veidoti ieraksti, kamēr personīgā saziņa atkāpjas otrajā plānā. Šodien, kad saturu veido katrs, kuram vien ir vēlme publikot savu viedokli, nepieciešams kāds, kurš palīdz orientēties, strukturēt informāciju un zināšanas, un izvērtēt, kas ir derīgs un kas nav. Tā ir tikai redzamā bibliotēkas puse.

Izaicinājums neslēpjas informācijas apjomā, bet gan cilvēka spēja tajā iedziļināties un to izprast. Sociālo tīklu algoritmu mērķis ir noturēt lietotāja uzmanību pēc iespējas ilgāk, tāpēc veidojas informācijas burbulis, kas neprasa piepūli, domāšanu vai kritisku izvērtēšanu, jo redzētais saturs lielākoties apstiprina jau esošos uzskatus. Šādā vidē viegli veidojas maldīgs priekšstats par realitāti, un zūd robeža starp uzticamu un maldīgu informāciju. Rezultātā cilvēks var justies informēts, pat ja patiesībā viņš neizkāpj ārpus savas informācijas komforta zonas. Ja skolēnam ir skolotājs, pie kā vērsties neskaidrās situācijās un kad vajadzīgs padoms, tad pie kā vērsties pieaugušajam?

Nodarbinātības valsts aģentūras rīkotie kursi un apmācības bezdarbniekiem ir lielisks piemērs tam, cik nozīmīga mūsdienās ir spēja kaut ko iemācīties no jauna.

Iespējas apgūt prasmes un atgriezties darba tirgū ir, taču ne vienmēr tās tiek pilnvērtīgi izmantotas. Pieaugušajiem mācības vairs nenotiek pēc zināmā un pierastā skolas principa, kur mācību process tiek vadīts no ārpusē (mani māca). Mūžizglītība kļūst par pašā cilvēka atbildību un prasmī, kas ne vienmēr ir apzināti attīstīta (es mācos). Tieši šeit iezīmējas bibliotēkas loma, jo tā kļūst par vietu, kur mācīšanās ir pieejama katram jebkurā līmenī un tempā un kur iemācīties pašvadīti mācīties, un tas ir izglītotas kopienas pamatnoteikums.

Daudz tiek domāts un ieguldīts, lai bibliotēka kļūtu pieejama visiem iedzīvotājiem, nemot vērā viņu dažādās vajadzības. Katram cilvēkam neatkarīgi no viņa vajadzībām un vecuma ir vieta bibliotēkā. Būtiski ir domāt ne tikai par fizisku pieejamību, bet arī par mentālu pieejamību jeb ko cilvēki domā par bibliotēku.

Stereotips, ka bibliotēkas ir paredzētas tikai noteiktai izglītības un kultūras līmeņa cilvēkiem, ir ļoti dziļi iesēdies kopienas kolektīvajā apziņā. Pārējiem tur neesot ko meklēt, jo viņi nav gana lieli lasītāji, un citas atriebības, ko cilvēki šādos brīžos saka. Šis ir būtisks aspekts, jo daļa kopienas joprojām nejutās piederīga bibliotēkai, tādejādi mēs zaudējam nozīmīgu vietējās kopienas attīstības potenciālu. Jāsaprot, ka zināšanu pieejamība pati par sevi vēl nenozīmē prasmī tās pielietot, līdz ar to ceļš uz izglītotu kopienu ir apzināts darbs katram pašam ar sevi. Tapēc bibliotēku nākotne ir cieši saistīta arī ar sabiedrības domāšanas maiņu par to, kas ir bibliotēka un kā tā var katram palīdzēt ieraudzīt iespējas, kas citkārt paliktu nemānītas.

Izglītotas kopienas neveidojas no ārējiem resursiem. To veiksmes pamatā ir tas, ka cilvēkiem ir sava uzticama vieta, kur zināšanas ir pieejamas un saprotamas un kur bibliotēka kopā ar izcilu bibliotekāru palīdz kopienas iedzīvotājiem kļūt par domājošiem, rīcībspējīgiem un sociāli atbildīgiem vienlaikus. Bibliotēka var patikt vai nepatikt, bet tā ir obligāts un neatņemams vietējās kopienas attīstības elements, un bibliotekārs ir atbildīgs ne tikai par pakalpojumu un resursu pieejamību, bet arī par vidi, kurā kopiena kļūst izglītotā un spēj apzināti un mērķtiecīgi, nevis ārējo apstākļu spiesta, veidot savu nākotni."

Avots: Alūksnes un Malienas Ziņas

Datums: 24.04.2026

SIMBOLISKIE "ZELTA CILVĒKI" no Ozolkalna amaterteātra "Spēlmaņi" teātra pavadīja katru izlases laimesta ieguvēju, arī gulbenieti Artu Kraukli.

PAR MUZIKĀLO SVEICIENU bija parūpējušies Gulbenes novada Mūzikas skolas audzēkņi un pedagogi.

"Zelta stunda" bibliotēkā

STARP CĪTĪGĀKĀJĀM bibliotēkas apmeklētājiem ir arī gulbeniete Inga Kadile.

No 20. līdz 26. aprīlim visā Latvijā notiek Bibliotēku nedēļa. Tā notiek kopš 1997. gada, un šogad tā norisinās ar vadmotīvu "Bibliotēkas nākotnei", akcentējot bibliotēku nozīmi zināšanu, inovāciju un sabiedrības attīstības veicināšanā.

Otrdienas vakarā pie Gulbenes novada bibliotēkas notika pasākums "Zelta stunda", kurā tika sumināti lasītāji, notika balvu izloze

un muzikāli priekšnesumi, par kuriem bija parūpējušies Gulbenes novada Mūzikas skolas audzēkņi kopā ar pedagogiem, kā arī soliste Inta Zelle. Bibliotēkas darbiniece Ilvita Kļaviņa. "Dzirkstelī" informēja, ka uz pasākumu tika aicināti aktīvākie apmeklētāji gan ar personīgiem ielūgumiem, gan afitu un elektronisko saziņas līdzekļu starpniecību.

Gulbenes novada bibliotēkas direktore Sabīne Jefimova novēlēja vi-

UZ PASĀKUMU "ZELTA STUNDA" bija ieradušies aptuveni trīsdesmit apmeklētāji, kuriem bibliotēka ir teju vai otrās mājas.

siem arī turpmāk apmeklēt bibliotēku un vairāk smaidīt, tādā veidā apliecinot, ka visi ir savējie.

"Bibliotēka nav vieta, kur tikai lasa grāmatas, tā ir vieta, kur tiek gūtas zināšanas, informācija, notiek dažādas aktivitātes un ir pieejama plašam e-pakalpojumu klāstam. Ir daudz domāts par bērnu lasīt veicināšanu uzlabošanu, par pakalpojumu uzlabošanu, un tajā pašā laikā tā ir tikšanās vieta, kur

mēs satiekam pazīstamus cilvēkus. Mēs kā bibliotēka radām šo kopības sajūtu, bet, lielā mērā pateicoties tieši mūsu apmeklētājiem, bibliotēka ir tāda, kādu mēs to redzam šobrīd. Pasākuma nosaukumam ir dziļa jēga. Tā nav par zeltainu saulrietu vai ko citu, bet par cilvēkiem. Par jums, kas ikdienā apmeklē bibliotēku, un tā ir daļa no mūsu sabiedrības. Tāpēc mēs šovakar gribam pateikt

lielu paldies ikvienam no jums un iepriecināt ar sarūpētājam dāvanām un nelielu koncertu," sacīja S.Jefimova.

Bibliotēku nedēļas pasākumi šonedēļ notiek teju vai katru dienu un noslēgsies šovakar ar lekciju – sarunu, uz kuru aicina mākslas vēsturniece Agnese Strautiņa. ■

— Teksts un foto: Gatis Bogdanovs

Avots: Dzirkstele

Datums: 24.04.2026

◆ **UZ BIBLIOTĒKU VAKARA KRĒSLĀ.** Cēsu Centrālā bibliotēka 24. aprīlī aicina uz "Bibliotēku pusNakti", kur grāmatas satiekas ar dabu. Ar apmeklētājiem piedzīvotajā dalīsies ceļotāji un dabas pētnieki, kā arī runās, kā daba iedvesmo lasīt, rakstīt un domāt plašāk.

Avots: Druva

Datums: 21.04.2026

Bibliotēku pusNakts

Cēsu Centrālā bibliotēka turpina atjaunoto tradīciju un piektdien, 24. aprīlī, no pulksten 16 aicina uz *Bibliotēku pusNakti*,

kur grāmatas satiekas ar dabu. Šoreiz vakara gaitā bibliotēkā viesosies ceļotāji un dabas draugi, kas dalīsies pieredzē par piedzīvoto, ceļā sastaptajiem cilvēkiem un vietām, kā arī par to, kā daba iedvesmo lasīt, rakstīt un domāt plašāk. Bibliotēkas durvis būs atvērtas līdz pusnaktij, ieeja bez maksas.

Avots: Ievas Padome Avīze

Datums: 22.04.2026

Cēsīs aicina *Bibliotēku pusNAKTS*

Šopavasār Cēsu Centrālā bibliotēka tradicionāli aicina uz *Bibliotēku pusNakti*, kur grāmatas satiekas ar dabu. 24. aprīlī apmeklētāji literatūru varēs piedzīvot citādāk. Vakara gaitā bibliotēkā viesosies ceļotāji un dabas draugi, kuri dalīsies pieredzē par piedzīvoto, ceļā sastaptajiem cilvēkiem un vietām, kā arī par to, kā daba iedvesmo lasīt, rakstīt un domāt plašāk. Jaunākajiem apmeklētājiem izziņošanas un radošas aktivitātes palīdzēs tuvāk iepazīt dabu, attīstīt zinātkāri un atklāt grāmatu pasauli caur spēli. Bibliotēkas durvis būs atvērtas līdz pusnaktij, piedāvājot nesteidzīgu, iedvesmojošu un kopabūšanas pilnu vakaru.

Avots: Auseklis

Datums: 21.04.2026

Kārķēnieši ilgi un nesaudzīgi

Jau sen skaidrs, ka Kārķu pagasta iedzīvotāji stāvēs un kritīs par savu pagastu. Kārķēnieši, ja tā var teikt, sabuntojās pēc tam, kad Valkas novada pašvaldības vadība taupības nolūkos nolēma pagasta bibliotēku, sociāla dienesta darbinieci un pagasta pārvaldi no otrā stāva "Ausmās" – pašvaldībai piederošas ēkas – pārcelt uz tautas nama pirmo stāvu. Iepriekšējā mājvieta bija apkurināma ar malku, leibstot pret to un pārmetot pašvaldībai sliktu komunikāciju ar padotajiem, pēc 36 darba gadiem bibliotēkāres darbu pameta Inga Bāliņa. Kārķēnieši šobrīd uz nenoteiktu laiku veselības sarežģījumu dēļ ir palikuši arī bez sava tautas nama un pagasta pārvaldes vadītāja Aivja Megra.

Trauksmi par notiekošo pagasta ceļa arī rosīgā Kārķu pagasta iedzīvotāju padome. Iespējams, tas bija pēdējais pilieni līdz malām pārpildītajā nesaprašanās traukā, lai pēc vairākkārtējiem publiskiem pārmetumiem Kārķos trešdienas vakarā ierastos Valkas novada pašvaldības priekšsēdētājs Venčs Armands Krauklis. Kopā ar viņu uz kārķēniešu jautājumiem atbildēja arī pašvaldības izpilddirektors Valdis Šaicāns un viņa vietniece Ilva Asejeva. Viņa kopš otrdienas A. Megra prombūtnes laikā sāksusi veikt arī pagasta pārvaldes vadītājas pienākumus.

Jāpiebilst gan, ka pagasta pārvaldes vadītājam Kārķos ir noteikta vien 0,27 liela darba slodze. Tas nozīmē, ka tikai vienu dienu nedēļā I. Asejevai būtu jābūt Kārķos uz vietas, bet pārējā laikā – sasniedzamai telefoniski. Sarunā ar I. Asejevu, viņa sola, ka vajadzības gadījumā apmeklēs Kārķus. Šonedēļ viņa vairākas dienas iepazīnas ar notiekošo uz vietas, lai sapsrastu, kā strādāt un kuri jautājumi jārisina steidzīgi.

Pašvaldības darbiniekiem pārmet nelaipnu komunikāciju
Trešdienas vakarā uz tikšanās ar pašvaldības vadību ieradās gandrīz pussimts iedzīvotāju. Divu stundu ilgajā sarunā kārķēnieši vairākkārt pārmeta vadībai komunikācijas trūkumu un veidu, kādā pašvaldības darbinieki runā ar cilvēkiem. Bija arī pārmetumi par to, ka uz iedzīvotāju iesniegumiem pašvaldība sagatavo novelotas atbildes, kas traucē lauku uzņēmējiem strādāt. Iesniegums pašvaldībā iesniegts 3. februārī, bet atbilde saņemta vien 20. martā. Izskanēja priekšlikums no Solvitas Skopānes, ka viņa varētu noorganizēt 4. maija svētkus. Viņa gan neapņemas organizēt citus kultūras pasākumus. Cits citu pārtraukdami, kārķēnieši atzina, ka viņiem nav veltmes regulāri sazināties ar Valķa strādājošajiem pašvaldības darbi-

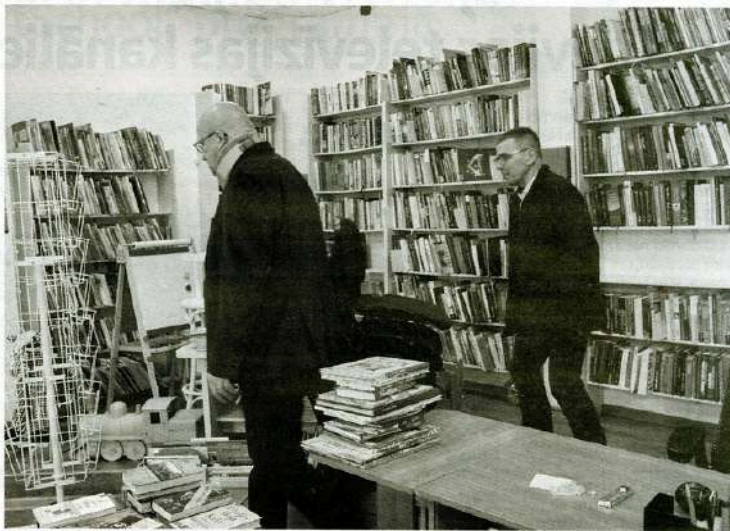
niekiem viņu attieksmes un nelaipnās komunikācijas dēļ.

V. A. Krauklis nenoliedza, ka diemžēl šādi gadījumi ir, ka speciālisti visnotaļ neieinteresēti izturas pret iedzīvotājiem. Pašvaldības ikdienas darbu traucē arī tas, ka trūkst darbinieku, speciālistiem ir liels darba apjoms. Bieži vien vadības attieksme ir lūdzoša, jo pastāv reālas bažas, ka darbinieki nepietiekama atalgojuma dēļ var aiziet no darba. Atkrast vietā jaunu ziņošu speciālistu par tik zemu atalgojumu, kādā pašvaldība var atļauties maksāt, ir gandrīz neiespējama misija. Tas esošo situāciju padarītu vēl sarežģītāku.

Kas attiecas uz 4. maija svētku rīkošanu Kārķos, viņš šo ieceri atbalstīja, iesakot rūpīgi izpētīt, kādi kultūras vai sporta pasākumi notiek tuvākajā apkārtnē, jo tas ietekmē apmeklētāju skaitu. Taču vislielākais satraukums un neizpratne ir par to, vai 15. augustā Kārķos notiks pagasta 800 gadu svinības un Kārķu pamatskolas 150 gadu svinības. Skola jau vairākus gadus ir slēgta, vien ēkā darbojas pirmsskolas izglītības grupa. To pašlaik apmeklē 11 bērni. Lai gan pašvaldībai, salīdzinot ar pilsetu, pārlietu dārgi izmaksā pagastu pirmsskolas izglītības grupu finansēšana, V. A. Krauklis solīja, ka šīs grupas nelikvidēs.

V. A. Krauklis mierināja, ka nozīmīgie pagasta svētki būs, tam budžetā ir paredzēts konkrēts finansējums (to gan ne V. A. Krauklis, ne arī V. Šaicāns nevarēja nosaukt – redakcijas piebilde). I. Asejeva solīja noskaidrot finansējuma apmēru un par to informēt kārķēniešus. Pašvaldība jau uzrunājusi divus producentus, kas piekrituši organizēt šos svētkus. Gadījumā, ja A. Megris atgrīziesies darbā, viņš varēs iesaistīties svētku organizēšanā. V. A. Krauklis atklāja norunu ar A. Megri, ka viņš, līdzīgi kā Valkas un Valgas pilsetu svētku organizēšana, uzrunās iespējamos atbalstītājus, kuri varētu piešķirt papildu finansējumu. Pašvaldība nedēļu ilgajiem pilsetas svētkiem no budžeta paredzējusi vien piecus tūkstošus eiro, pārējā nauda tiek meklēta, uzrunājot uzņēmējus un sadarbības partnerus. Kārķēniešiem ir pamatots satraukums arī par to, ka pašlaik nav pilnīga nekādas amatiermākslas kolektīvu darba koordinēšana. Tas apgrūtinā nākotnes plānu īstenošanu un ikdienas darbu.

Kam tiks tukšās telpas
Jāatzīst, ka visnesandzīgākie pārmetumi bira attiecībā uz pašvaldības īpašumā esošās mājas "Ausmas" turpmāko izmantošanu. Kārķēnieši interesējās, cik pašvaldībai izdevies gadā ietaupīt, pateicoties bibliotēkas pārcelšanai uz tautas namu. V. A. Krauklis atklāja, ka šī summa – 1700 eiro – nav pārlietu liela, bet, plānojot 2026. gada pašvaldības budžetu, izdevies kopu-

Pēc Kārķu pagasta bibliotēkas piespiedu pārcelšanās, kā to uzskata vairākums sanākušo kārķēniešu, bibliotēka un Kārķu pagasta Valsts un pašvaldības vienotais klientu apkalpošanas centrs mājvietu atradis tautas nama pirmajā stāvā. Šonedēļ telpās ir nomainīts apgaismojums, telpas jau gandrīz ir iekārtotas. FOTO: INGA KARPOVA

Kārķēnieši visnotaļ nesaudzīgi vērsās pret Valkas novada pašvaldības darbu. Novada pašvaldības izpilddirektoram Valdim Šaicānam un viņa vietniecei Ilvai Asejevai ir par ko padomāt.

mā ietaupīt ap 400 tūkstošiem eiro. Tāda ir arī Finanšu ministrijas izvirzītā prasība pašvaldībai atrast savus resursus, kur vēl varētu ietaupīt budžeta izdevumus. V. A. Krauklim gan nav īstas skaidrības, kāpēc kārķēniešus neapmierina bibliotēkas pārcelšana, jo tā turpmāk būs pieejama arī cilvēkiem ar kustības traucējumiem. Turklāt telpas pašai darbiniecei vairs nebūs jākurina. Šī iecere par bibliotēkas pārcelšanu dzimusi jau laikā, kad pagasta pārvaldi vadīja Pēteris Pētersons. Tolaik pašvaldībai vēl nebija tik spiedīga si-

tuācija, tāpēc šīs ieceres īstenošana tolaik atlikta. Kā izteicies arī P. Pētersons – mīļā miera labad. Pašvaldības vadītājs arī nesaprot, kāpēc bijusi bibliotēkas vadītāja Inga Bāliņa pārmetusi vadībai komunikācijas trūkumu. Viņas tiešā darba vadītāja ir novada Centrālās bibliotēkas vadītāja (tolaik vadītājas pienākumu izpildītāja Līga Rozīte, jo bibliotēkai jau ilgstoši neizdodas atrast vadītāju – redakcijas piebilde). Arī izpilddirektors V. Šaicāns apliecināja, ka uz viņa galda nav bijis I. Bāliņas atļūgums un viņam tas nemaz nav jāparak-

sta. Turklāt pašvaldības atkārtotais aicinājums pieteikties pretendents uz Kārķu pagasta bibliotēkas vadītāja amatu, iespējams, būs vainagojies ar panākumiem. Pašlaik pieteikusies viena kandidāte, gan ne vietējā pagasta iedzīvotāja. V. A. Krauklis brīnījās, kāpēc neviens kārķēniešs neizrāda interesi par šo amatu, jo pašvaldība atbalstīs jaunā darbinieka izglītēšanu. Mūsdienās tā vairs nav nekāda problēma, jo profesionālas apmācības un izzaugmes kursi notiek arī attālināti.

Pašvaldībai bijusi iecere, – iz-

iztaujā Valkas novada vadību

Tikšanās laikā kārķenieši interesējās, kurš sakops pagasta teritoriju. Juta Aušte aicināja kārķeniešus necelt vētru ūdens glāze, jautājot, kuras puķu dobes un apstādījumi nav sakopti.

FOTO: INGA KARPOVA

mantojot Eiropas Savienības pieejamo finansējumu, varētu "Ausmas" otrajā stāvā izbūvēt ires dzīvokļus. Ja vietējā biedrība "Ugunspuķe", kurā joprojām aktīvi darbojas bijuši Kārķu pagasta pārvaldes darbiniece Sandra Pilskalne, būs gatava šajās telpās ierīkot savāko vēsturisko materiālu izstādi, telpas pašvaldība uzticēs biedrībai. V. A. Krauklis uzskata, – ja pašiem iedzīvotājiem ir svarīgi saglabāt S. Pilskalnes mūža darba rezultātu un vēl saglabāt vēsturiskās liecības no bijušās kolhoza ēdnīcas ēkas, tad pašvaldībai nav pilnīgi nekādu iebildumu šīs telpas piešķirt lietošanai "Ugunspuķei". Diskusijā iesaistījās arī S. Pilskalne, norādot, ka viņai vajag pēcteci, kas turpinās darbu. Ieskatoties savas pases datus, jāsaprot, ka ir jābūt kādam citam ieinteresētam pagasta iedzīvotājam, kas pārņem šo darbu bez atalgojuma – sabiedriskā kārtā. Vai tāds atradīsies, rādīs laiks, bet šis ir jautājums, kurš pašiem kārķeniešiem jāizlemj. Ja biedrība nolēms saglabāt vēsturisko mantojumu šajās telpās, pašvaldība ir gatava to apgādāt ar kurināmo – malku. Lai nu kas, bet tās pašvaldībai esot gana.

Atklājās, ka uz šīm telpām pretendē arī Kārķu pagasta iedzīvotāju padome, bet V. A. Krauklis uzskata, ka padome savas sapulces var organizēt tautas namā, kur ir pietiekami daudz iespēju to darīt.

Pašu spēkiem uzturēs kārtību

Kārķenieši ir ne tikai aktīvi pagasta aizstāvji, bet arī pagasta teritorijas labiekārtotāji un uzposēji. Šogad ziemā veids nenotiek ilgā-

dējās Meža dienas. Par tām slava bija izplatījusies tuvu un tālā apkārtnē, bet šis pasākums, ja tā varētu teikt, izsmēla sevi. Ne tikai tāpēc, ka pašvaldībai nav naudas, bet arī tāpēc, ka tā rīkošanā vairs nepiedalījās šīs ieceres autore un pasākuma rīkotāja S. Pilskalne. Tikšanās laikā kārķenieši pašvaldības vadībai izteica bažas, kurš turpmāk rūpēsies par apkārtnes sakopšanu, kā arī daudzo apstādījumu un puķu dobu ravēšanu. V. A. Krauklis mierināja, ka kārķeniešiem ir pašiem savs Komunālās saimniecības vadītājs, kuram pakļauti četri strādnieki. Salīdzinot ar pārējiem novada pagastiem, kārķeniešiem nav pamata sūkstīties, jo pārējos pagastos ir tikai viens vai divi strādnieki.

"Cits citu pārtraukdami, kārķenieši atzina, ka viņiem nav vēlmes regulāri sazināties ar Valkā strādājošajiem pašvaldības darbiniekiem viņu attieksmes un nelaiņās komunikācijas dēļ."

Kārķenieši gan iebilda, sakot, ka Komunālās saimniecības vadītājs veic arī skolēnu autobusa šoferu pienākumus, līdz ar to klātienē viņu nevar satikt. Pret to iebilda sapulces dalībniece Juta Aušte, atklājot, ka viņa pati vairākkārt redzējusi un dzirdējusi, ka Komunā-

lās saimniecības vadītājs, pat esot pie stūres, cenšas atbildēt uz visiem telefona zvaniem.

Sopavasara pagasta teritorijas uzkopšanas darbu plānošanā aktīvi ir iesaistījusies vietējā iedzīvotāju padome. Sadarbībā ar to šo sestdien pulksten 9 kārķenieši tiek aicināti pie Dabas koncertzāles, lai sakoptu pagasta centru un Lustīdravas teritoriju.

Sarunas ievirzījās arī par vairāku daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanu un ires maksu uzkrājuma – 56 tūkstošu eiro apmērā – izlietojumu. V. A. Krauklis atzina, ka kārķeniešiem tik tiešām ir izveidojusies tik liels uzkrājums. Taču vēl P. Pētersona laikā vienai no mājām, kurai nebija tik liela uzkrājuma, pašvaldība, glābjot situāciju, par 16 tūkstošiem eiro uzlika jaunu jomtu. Tagad jārisina problēma, kā kārķenieši šo parādu atlīdzinās. Turklāt kārķeniešiem izveidojusies arī komunālo maksājumu parāds – 33 722 eiro. Vēl viena iedzīvotāju sāpe saistās ar vienas no pagasta centra daudzdzīvokļu mājas iedzīvotāja sadzīves apstākļiem. Pārējie iedzīvotāji cieš tāpēc, ka viņa dzīvokli ir vārdiem neapstākstama nekārtība un smaka. Šo iemeslu dēļ pārējie iedzīvotāji grib pārdot savu mitekli un parcelties uz dzīvi citviet, bet tas nav iespējams, jo neviens negrib šajā mājā iegādāties īpašumu. V. Šaicāns atzina, ka viņš ir informēts par šo problēmu. Tā risināšanā ir iesaistīta arī vietējā Sociālā dienesta darbiniece.

Vairāk foto no Kārķiem – www.ziemellatvija.lv ❧

— Inga Karpova

Iedzīvotāju sapulci apmeklēja arī bijuši Kārķu pagasta ilggadēja darbiniece Sandra Pilskalne. Viņa ir gatava turpināt vietējās biedrības "Ugunspuķe" darbu tikai tad, ja pēc kāda laika būs kāds aktīvs pagasta iedzīvotājs, kas pārņems viņas darbu.

Solvita Skopāne Kārķos, kā pati saka, ir ienācēja – te dzīvo piecus gadus. Taču viņa ir apņēmības pilna pagasta iedzīvotājiem noorganizēt Baltā galdauta svētkus. Vēl gan jāvienojas par konkrētu datumu.

Avots: Ziemellatvija
Datums: 24.04.2026

Bibliotēku lasītājiem pieejami digitālie resursi

Jūrmalas Centrālā bibliotēka aicina iedzīvotājus izmantot bezmaksas digitālos resursus, kas pieejami Jūrmalas publiskajās bibliotēkās gan klātienē, gan attālināti jebkurā viedierīcē.

FOTO: ARTIS VEIGURS

Jūrmalas bibliotēku lasītāji var izmantot bezmaksas digitālos resursus, kas pieejami gan bibliotēkās klātienē, gan attālināti.

Pieejamas divas vērtīgas platformas:

- **“3td e-grāmatu bibliotēka”** – tiešsaistes platforma, kurā var lasīt latviešu un ārzemju daiļliteratūru latviešu valodā datorā vai viedierīcē. Grāmatas sakārtotas vairākās kategorijās, kas piemērotas dažādām vecuma grupām un interesēm;

- **“Britannica Library”** – universāla enciklopēdiska datubāze angļu valodā, kas piedāvā uzticamu un pārbaudītu informāciju bērniem, jauniešiem un pieaugušajiem par visdažādākajām tēmām. Papildus pieejami vizuāli un audio materiāli, pasaules atlants, dažādas ērtas funkcijas – tekstu tulkošana un klausīšanās angļu valodā.

Lai pieteiktos šo resursu izmantošanai attālināti, nepieciešams

ierasties Jūrmalas Centrālajā bibliotēkā vai kādā no tās filiālēm. Bibliotēkas darbinieki izsniegs individuālus autorizācijas datus (lietotājvārdu un paroli), un pēc tam būs iespēja lasīt e-grāmatas un meklēt informāciju “Britannica Library” jebkurā vietā un laikā.

Informāciju sagatavoja

JŪRMALAS CENTRĀLĀ BIBLIOTĒKA

Britannica Library

TREŠAIS TĒVA DĒLS
e-GRĀMATU bibliotēka

Jūrkalnes bibliotēkā piemin Arnolda Reimaņa daiļradi

Viešņas no biedrības "Pāvilostas kultūrvēsturiskais vides centrs" piedalījās pasākumā ar dzejas un prozas lasījumiem. DAGNIJAS LATIŠAS FOTO

20. martā Jūrkalnes bibliotēkā norisinājās literāri muzikāls pasākums "Jūras noburto piemiņai", kas bija veltīts latviešu rakstnieka un publicista Arnolda Reimaņa (1925–1997) piemiņai un daiļradei. Pasākums pulcēja kuplu skaitu apmeklētāju, apliecinot vietējo iedzīvotāju interesi par piekrastes dzīvi, vietējo vēsturi un rakstnieka literāro mantojumu.

Biedrība "Pāvilostas kultūrvēsturiskais vides centrs" piedalījās ar dzejas un prozas lasījumiem, kas bija veltīti jūrai un zvejnieku dzīvei Pāvilostā un Jūrkalnē. Klausītājiem tika sniegti fragmenti no Arnolda Reimaņa darbiem "Āķa-

gala vīri nāk" un "Sarkano maģoņu krastā", kuros tiek attēlota zvejnieku smagā, bet cilvēciskā dzīve, viņu cīņas par izdzīvošanu un saikne ar mainīgo jūru.

Pasākuma laikā īpašu emocionālu noskaņu radīja Artis un Gunita Arāji, kuri ar jūras dziesmām aizveda klausītājus dziļāk Reimaņa pasaulē, kur cilvēka likteņi un jūra ir nešķirami saistīti. Dziesmas, kas balstījās uz piekrastes dzīves ikdienā, piešķīra vakaram dziļu emocionālu vērtību, radot saikni starp cilvēkiem un dabu, kas raksturo ne tikai autora darbus, bet arī visu viņa apdzīvoto zemi.

Pasākums noslēdzās ar sirsniģu noskaņu, atstājot apmeklētājus ar dziļām pārdomām par jūras un cilvēka nešķiramo saikni. Arnolda

Reimaņa daiļrades iedvesmoti, visi kopā piedzīvoja mirkļus, kuros literatūra un mūzika saplūda, veidojot spilgtu un emocionāli piepildītu vakaru. Šī diena apliecināja, cik nozīmīga ir mūsu piekrastes vēsture un kultūra un kā tās stāsti turpina dzīvot, bagātinot mūs pašus un nākamās paaudzes.

Piebildīšu, ka Jūrkalnes bibliotēkā joprojām skatāma Pāvilostas Mākslas skolas audzēkņu darbu izstāde, kurā redzami apgleznoti māla krāsns podiņi, tapuši, iedvesmojoties no Arnolda Reimaņa daiļrades. Izstāde sniedz vizuālu interpretāciju par jūras tēmu, zvejnieku dzīvi un Kurzemes piekrastes kultūru un būs skatāma līdz 9. maijam.

Aiga Trauberga

Avots: Ventspils Novadnieks

Datums: 14.04.2026

Marts Ugāles bērnu bibliotēkā ir pagājis ļoti radoši un jēgpilni

Marta sākumā skolēniem bija pavasara brīvdarbs. Lai tas norisinātos jēgpilni, Ugāles bērnu bibliotēka organizēja velosipēdu vadītāju apmācības.

Mācības norisinājās katru dienu, un piektdienā bērni devās uz CSDD Ventspils nodaļu, lai kārtotu velosipēda vadītāja eksāmenu. Velosipēdu vadītāju apmācības apmeklēja 13 bērni, no kuriem 12 ieguva velosipēda vadītāja apliecību – trīspadsmitā mācību dalībniece vēl nav sasniegusi vecumu, kad oficiāli drīkst kārtot velosipēda vadītāja eksāmenu.

Savukārt marta otrajā pusē Ugāles bērnu bibliotēkā norisinājās dažādi lasītprasmes veicināšanas pasākumi.

Kad bērni sāk izrādīt interesi par grāmatām, ir īstais laiks doties uz bibliotēku. Ugāles bērnu bibliotēkā viesojās Ugāles PII "Lācītis" četrgadnieki jeb, kā viņi paši saka, "Pūcītes". Bērni iepazīnās ar bibliotēku, apskatīja, cik dažādas grāmatas ir pieejamas bibliotēkā, un izspēlēja spēles. Bērni norunāja trīs pasakas, ko paši bija iemācījušies no audzinātājas priekšā lasītā.

24. martā Ugāles bērnu bibliotēkā viesojās Ugāles vi-

dusskolas 2. klase. Skolēniem bija sagatavoti uzdevumi, lai pilnveidotu prasmes izprast tekstu, veicinātu lasītprasmi un attīstītu klausīšanās iemaņas. Skolēniem ļoti patika šī nodarbība, jo tā norisinājās ārpus klases telpām, padarot mācīšanos aizraujošāku.

Ugāles bibliotēka ir pateicīga Ugāles PII "Lācītis" personālam un Ugāles vidusskolas skolotājam, kuras bērniem ikdienas mācīšanās procesus padara aizraujošākus un iesaista tajā arī Ugāles bibliotēku.

Ugāles bērnu bibliotēkas vadītāja Dace Krūze

Avots: Ventspils Novadnieks

Datums: 14.04.2026

Publiskās uzstāšanās prasmes noderēs ikvienam

Ventspils Galvenajā bibliotēkā notika Ventspils novada skolēnu skatuves runas konkurss. Turā piedalījās 20 dalībnieki no 1. līdz 9. klasei.

Vispirms skatuves runas konkurss notika skolās, un izteiksmīgākajiem runātājiem tika dota iespēja parādīt savas prasmes novada līmenī. Konkurss rīkoja Izglītības pārvalde sadarbībā ar vispārīgizglītojošajām skolām, mācību priekšmetu skolotājiem un interešu izglītības programmu vadītājiem. Tā mērķis bija attīstīt un pilnveidot skatuves runas kultūru un aktiermeistarību, kā arī veicināt bērnu un jauniešu interesi par latviešu un pasaules literatūras mantojumu un tā nozīmi latviešu nacionālās kultūras veidošanā. Vērtēšanas kritēriji bija iekļauti tādi aspekti kā domas atklāsmē, spilgtu tēlu gleznojums, kontakts ar klausītāju, skaidra dīkija un artikulācija, kā arī repertuāra atbilstība runātājam.

Konkursa ievārdus teica Izglītības pārvaldes vadītāja Aina Klimoviča, konkursa dalībniekus

Linda un Gusts pēc rezultātu paziņošanas ar žūrijas komisiju.

nosaucot par "mazajiem drosminiekiem". Viņa uzsvēra, ka katrs vārds ir kā atslēga ceļā uz sirdsiltumu un šis konkurss ir vieta, kur literatūra satiekas ar emocijām.

Žūrijas komisijas vadītājs, Ventspils novada Kultūras nodaļas vadītājs Juris Jope, iedrošināja runātājus, sakot, ka viņi jau ir uzvarētāji, tāpēc par uztraukumu nav jāraizē-

JEVAS MUCIENIECES FOTO

jas. Svarīgākais ir izbaudīt šo notikumu, jo publiskās uzstāšanās prasmes noderēs ikvienam arī turpmāk. Skatuves runas konkurss ir lieliska vieta, kur gūt pieredzi nākotnei.

Žūrija darbojas arī Jūrkalnes tautas nama vadītāja Kristīne Skrulle un Ventspils novada pašvaldības informatīvā izdevuma redaktore Mariena Zvaigzne. Žūrija uzmanīgi ieklausījās runātājos un secināja, ka ikviens bija centies parādīt savas labākās prasmes. Bērnu un jauniešu acīs mirdzēja prieks, un viņi uz skatuves bija atrisisi. Katrs dalībnieks deklamēja vienu dzejoļu un vienu prozas darbu.

Visi konkursanti saņēma pateicības par piedalīšanos, un tās tika pasniegtas arī viņu skolotājiem. Žūrijai nebija viegli izvēlēties, kuri skolēni 24. martā Talsos pārstāvēs Ventspils novada skatuves runas konkursa otrajā kārtā. Uz tālāko posmu izvirzīti Ugāles vidusskolas 3. klases skolēns Gusts Dermaks (sagatavoja mamma Eva Dermaka) un Piltenes pamatskolas 8. klases skolniece Linda Brauna (skolotāja Virmā Brizga). Latvijas skolēnu skatuves runas konkurss Kurzemes kultūrvēsturiskajā novadā gan Linda, gan Gusts ieguva 1. pakāpes diplomu. Apsveicam!

Mariena Zvaigzne

Avots: Ventspils Novadnieks

Datums: 14.04.2026

Puikulē izzināja alvejas devumu veselības uzturēšanā

Puikules bibliotēkā interesenti tika aicināti uz sarunu par alvejas dziednieciskajām īpašībām un tās devumu cilvēka veselībai. Pieredzē un zināšanās dalījās eksperte dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā Solvita Mertena. – *Tas bija tiešām vērtīgs pasākums. Dāmas bija apmierinātas, – vērtē bibliotekāre Inga Indriksone.*

Alveja ir augs, ko mēdz dēvēt par brīnumpuķi, dakteri vai mājas aptieciņu uz palodzes, cilvēcei šī auga dziednieciskās īpašības zināmas jau tūkstošiem gadu. S. Mertena arī pati ikdienā lieto dažādus no tās gatavotus uztura bagātinātājus un citus produktus. Alveju ģintī ietilpst vairāki simti dažādu sugu. S. Mertena, kura par šī auga īpašībām un pielietojumu informē jau vairākus gadus, nodalīja palodžu alvejas un ārstnieciskos augus. Pēdējās aug Spānijā un varot sasniegt pat divu metru augstumu, un tieši no tām top ārstnieciskie preparāti. Viņa pasākuma dalībniekiem izmēģināšanai bija atvedusi vairākus – alvejas sulu (tā attīra asinsvadus un gremošanas traktu), uztura bagātinātājus, zobu pastu, arī krēmu.

Šī sukulenta *influcere* skaidroja, kā lietot arī tās, ko audzējam uz palodzes. Izrādās, precīzi ir izmantot trīs gadus vecās

apakšējās lapas, ko var nenogriezt pilnībā (augus rētu pats sadziedē), bet pa gabaliņam. Zināms, ka lapu *zeleju* izmanto apdegumu, brūču dziedēšanai, bet to pielieto arī ginekoloģijā, onkoloģijā, tāpat pie endokrīnās sistēmas vainām, piemēram, cukura diabēta gadījumā tas stabilizē glikozes līmeni asinīs. S. Mertena ieteica senu recepti mikstūrai, kas uzlabo imunitāti. Proti, viena glāze alvejas *zelejas* jā sajauc kopā ar tikpat daudz medus (līdz tas izšķīdis) un jāpievieno pusglāze melnā balzama. Šo maisījumu lieto pa karotei no rīta un vakarā.

Tāpat lektore ieteica uzturā lietot zivju eļļu ar Omega 3 uztura bagātinātāju (ne Omega 6, ko ikdienā uzņemam ar dažādiem pārtikas produktiem, un tā pārlieks daudzums traucē Omega 3 labvēlīgo taukskābju iedarbību).

Lektore pati audzē no Spānijas pārvesto īpašo dziedniecisko alveju, ar kuras stādīņiem viņa dalās, dāvinot tām bibliotēkām, kurās vada sarunas. Arī Puikules bibliotēkai viņa solījusi tādus atgādāt. Pēc tikšanās Puikulē S. Mertena

Eksperte dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā Solvita Mertena stāstīja par alvejas dziednieciskajām īpašībām

devās par alveju un cilvēka veselību stāstīt uz Pāles bibliotēku.

Līga LIEPIŅA
Ingas INDRIKSONES foto

Avots: Auseklis

Datums: 21.04.2026

Mārtiņa Sudāra foto izstādē “Kāpiens uz virsotni”

SARKAŅU PAGASTĀ

Bibliotēku nedēļas ietvaros 23. aprīlī pulksten 12 Sarkaņu pagasta bibliotēka aicina uz Mārtiņa Sudāra foto izstādes “Kāpiens uz virsotni” atklāšanu.

Mārtiņš Sudārs mācījies Sarkaņu pamatskolā un 2000. gadā beidzis Madonas ģimnāziju. Studējis Rīgas Tehniskajā universitātē, arī Brēmenē, nu jau vairāk nekā 15 gadus dzīvo un strādā Itālijas ziemeļu pilsētā Turinā, kur uzņēmumā “Thales Alenia Space” ir kosmisko transporta sistēmu inženieris.

Kalnās kāpšana kļuvusi par Mārtiņa dzīves neatņemamu sastāvdaļu, tā palīdz novērtēt kalnu neatkarīgumu. Katrs kāpiens

uz virsotni ļauj arī sevi pārbaudīt un apzināties, ka cilvēks var vairāk veikt, nekā iepriekš domājis. Augstākais kāpiens līdz 2025. gada augusta ekspedīcijai bija Ibn Sīnas smailē (7134 m) Pamira kalnos.

2025. gada vasaras otrajā pusē Latvijas alpinistu komanda veica ekspedīciju Pamira kalnos Tadžikistānā, uzkāpjot divās 7000 metru augstās virsotnēs – Ozodi (agrāk Koržņevskas) un Somoni (agrāk Komunisma smaile). Komandas sastāvā – ekspedīcijas vadītājs Valdis Puriņš, Edgars Madžulis, Matīss Grāvītis, Edgars Ozols un sarkanietis Mārtiņš Sudārs.

Plašsaziņas līdzekļos vairāk gan stāstīja par šo Latvijas kāpēju iesaistišanos vairāku citu valstu

alpinistu izglābšanā kritiski bīstamās situācijās.

Taču ekspedīcijas sešās nedēļās komanda redzējusi pārsteidzošus kalnu skatus, pārdzīvojuši spēcīgu vēju, nebeidzamu sniegu un ledu, fiziski un psiholoģiski grūtus brīžus.

Mārtiņš Sudārs stāsta par izstādē skatāmo: – Sākums ir Moskovinas bāze (4350 m), sasniedzama ar helikopteru vai četru dienu gājienā pa apvidu. Tā kļuva par mājām man un Latvijas alpinistu izlasei, kurai pievienojos gandrīz uz pusotru mēnesi aklimatizācijai augstkalnos un kāpienā uz divām iepriekš minētajām virsotnēm. Ceļā uz tām ir starpnetnes, kur var ierīkot telti un atpūties pirms kāpiena turpinājuma nākamajā dienā.

Dažreiz vieta ir ļoti ierobežota, bet visbiežāk – pietiekami liela vairākām teltīm. Ozodi virsotne (7105 m) ir zemāka par divām galvenajām apkārtnes virsotnēm, bet man šķiet, ka tā prasīja vairāk pūļu, jo bija pirmā, kurā uzkāpām. No bāzes nometnes ceļš augšup aizņēma četras dienas ar pieturām 5100, 5600 un 6300 m augstumā. Somoni (7495 m) ir Tadžikistānas augstākais kalns un augstākā virsotne, ko līdz šim esmu sasniedzis. Bija vajadzīga viena pilna nedēļa, lai to paveiktu un atgrieztos bāzes nometnē, apmešanās nometnes bija 5300, 5900, 6980 m un atpakaļ – 5900 un 5100 m augstumā.

DIDZIS AKMENTIŅŠ,
Sarkaņu pagasta bibliotēkas
vadītājs

Sirsnīga tikšanās bibliotēkā „Vienaldzīgo nav!”

JUMURDAS PAGASTĀ

BAIBA MIGLONE

Jumurdas pagasta bibliotēkā 17. aprīlī notika sirsnīga tikšanās ar daiļrecepšu grāmatas „Vienaldzīgo nav! Vircoti lasāmgabali miesai un dvēselei” autorēm – Natu Brambergu un Lieni Margeviču. Tā bija ne tikai grāmatas prezentācija, bet arī saistošas sarunas un kulināri stāsti ar

humora piedevu, par ko paldies abām grāmatas autorēm.

– Jau vairākus gadus interneta vidē (Facebook) dzirksteļo noslēpumainais humora un recepšu blogs „Lauru lapa”. Noslēpumains, jo nevienam nav ne jausmas, kurš tad ir bloga autors. Pienācis brīdis noslēpumu atklāt. Izrādās, autori ir divi, turklāt tās ir viņas. Divas radošas un dzīvespriecīgas Cēsu puses dāmas – Liene Margeviča un Nata Bramberga, bērnības draudzenes, kuras vieno

eksperimentētāja gars virtuvē, neizsīkstoša humora izjūta un kopīgas atmiņas par bērnu dienām Skujenē. Aicinājām abas autores paviesoties Jumurdā, – stāsta Jumurdas pagasta bibliotēkas vadītāja Agita Opincāne.

Liene Margeviča ikdienā vada ģimenes uzņēmumu un ir saistīta ar pārtikas ražošanu, varētu pat teikt, ka viņa ir konfekšu fabrikas direktore, bet Natu Brambergu Latvijas smagā metāla mūzikas pasaulē pazīst kā vienu no fes-

tivāla “Zombifests” (ex. “Zāģis”) organizatorēm.

„Lauru lapa” priecē savus lasītājus ar smeļīgiem pastāstiņiem izdzīves, kuru pievienotā vērtība ir tikpat smeļīgas receptes. Turklāt receptes vienaldzīgu neatstāj nevienu. Zupā peldoši bālgani spēka gabaliņi, ceptas smadzenes, sipoli vai prosa. Citam tā ir bērnības trauma, citam – gards kumosīņš uz kārā zoba. Vienu vārdu sakot – receptes jebkurai gaumei no piena plēves līdz austerēm.

Avots: Stars

Datums: 21.04.2026

Lasītprieks Lubānā

LUBĀNAS pilsētas bibliotēkā 22. aprīlī pulksten 16 gaidāma īpaša tikšanās.

— Tikšanās laikā būs iespēja klātienē iepazīt rakstnieci – vairāku stāstu krājumu un bērnu grāmatu autori Laura Vinogradova, kā arī Eiropas Savienības Literatūras balvas laureāti par garstāstu "Upe". Jau iepazītie rakstnieces stāsti atklāj dzīves skarbo pusi, izaicina mūsu ierastos stereotipus un liek aizdomāties par mūsu rīcību un attieksmi. Rakstniece tic, ka grāmata ir kā saruna starp rakstnieku un lasītāju. Kamēr vien rakstniekam būs lasītājam ko teikt, grāmatas tiks rakstītas, izdotas un lasītas. Pasākums notiek VKKF atbalstītā projekta "Lasītprieks Lubānā" ietvaros, – aicina **Ingūna Kaņepone**, Lubānas pilsētas bibliotēkas vadītāja.

Avots: Stars

Datums: 21.04.2026

22. aprīlī iepazīsim Austriju

Mīli aicināti uz kārtējo neklātienes ceļojumu Viesītes bibliotēkā! Atkal paskrējīs mēnesis, un tas nozīmē – esam gatavi jau 13. reizi ļauties neklātienes ceļojumu burvībai. Šoreiz iepazīsim Austriju un tās galvaspilsētu Vīni.

Brīnumainā Austrija – Mocarta, Štrausa un citu slavenu komponistu dzimtene – atrodas pašā Eiropas sirdī. Dažādos avotos aprakstos par valsti lasām, ka skaistā daba ar mazajiem kalnu ezeriņiem, baltajām kalnu korēm un koši zaļajām pļāvām, ūdenskritumiem, dzidro gaisu, kultūras un vēstures

bagātībām neatstāj vienaldzīgu nevienu, kas tur pabijis.

Un Vīne – viena no skaistākajām un vecākajām Eiropas pilsētām – apbur ar savu eleganci, vēsturi un kultūru. Tā aicina ļauties valša ritmam, piedāvā neaizmirstamus piedzīvojumus – no majestātiskām pilīm līdz mūsdienīgām

galerijām, no klasiskās mūzikas koncertiem līdz moderniem kafijas namiem... Vīne ir ikkatra ceļotāja, estēta, gardēža, klasiskās mūzikas cienītāja un ekoloģiskās atpūtas mīļotāja sapnis.

Kas Austrijā likās interesants un apburošs mūsu šīs reizes lektoram? Vai redzētais un piedzīvotais attaisnoja gaidīto? Un kā ir ceļot kovidā laikā? Par to tikšanās reizē, kas gaidāma 22. aprīlī plkst. 16.00 Viesītes bibliotēkā.

Noteikti atnāc! Ja esi bijis Austrijā, labprāt ieklausīsimies arī Tavos iespaidos. Ja ne – maza bēda, jo galvenais – būt kopā domubiedru pulciņā un uzzināt daudz jauna, kā arī gūt pozitīvas emocijas! Ieeja – bez maksas!

VIESĪTES
BIBLIOTĒKA

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 21.04.2026

Pāris izrādes, ceļojums un «Džekpots»

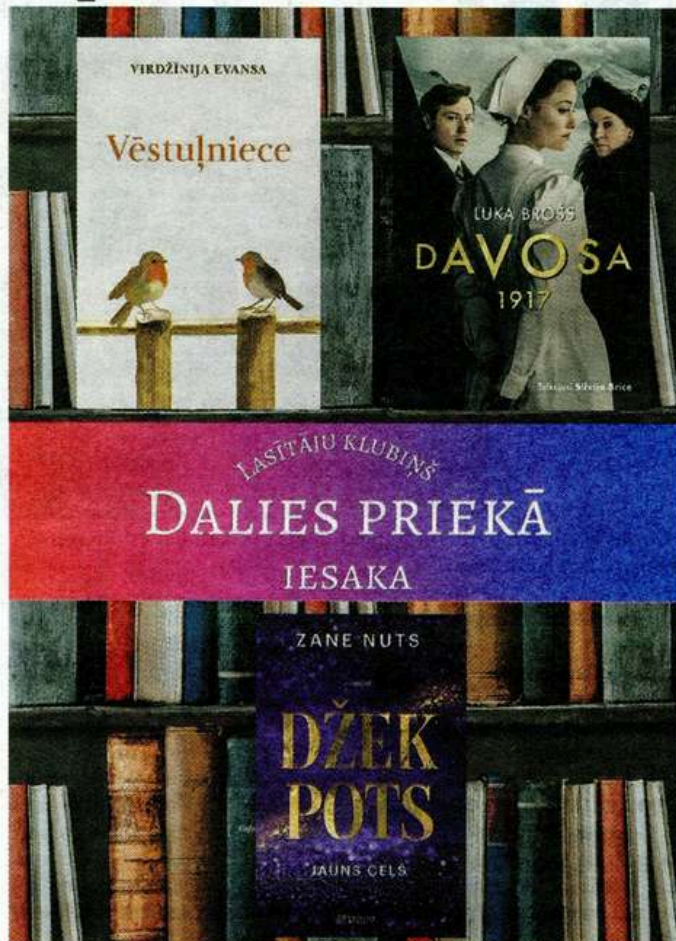
LIENE KAINAIZE,
Ciemupes bibliotēkas vadītāja

Ciemupes bibliotēkas lasītāju klubīņš «Dalies priekā» iesākās ar sarunām par dažādām tēmām: avizēm, pastu, krāpniekiem, dzīvi laukos vai pilsētā.

Rinaldai bijis notikumiem bagāts mēnesis, ka pat lasīt nav bijis kad, klubiņa grāmatu pabeidza iepriekšējā dienā pirms tikšanās, lai ir, par ko stāstīt. Apmeklēja divas teātra izrādes un vienu filmu, kā arī bija ceļojumā uz Madeiru. Dailes teātra izrāde «Orākuls» ir gandrīz četras stundas gara, bet nevienā brīdī nebija garlaicīgi. Scenogrāfija apvienojumā ar trokšņiem un gaismām ievada transam līdzīgā stāvoklī. Nacionālā teātra izrādē «Indulis un Ārija» skatījās kopā ar dēlu, kuram 11. klasē jālasa šis Raiņa darbs. Visiespaidīgākais bija muzikālais pavadījums – gan orķestris, gan koris. Ar interesi devās uz kino-teātri skatīties filmu «Tumšzilais evaņģēlijs», jo tajā galveno lomu tēlo kolēģes dēls, Raitis Stūrmanis.

Par ceļojumu uz Madeiru varēja mums parādīt kladi, kur piekristījusi katru dienu un ielīmējusi kolāžas no biļetēm, bildēm un citiem sīkumiem.

Uz salas var piedzīvot visus gadalaikus vienā dienā, šoreiz tikai nesniga. Kalnos ir tik bieža migla, ka, izejot tai cauri, esi slapjš. Eikalīptu audzes, banānkoki, kalnas tur zied grāvmalās, esot labs cūkēdiens, bet monteras augļus ēd cilvēki (izskatās kā gurķis, tikai grumbuļains), banāna konsistence, bet garšo kā ananass. Lidojuma laikā uz Madeiru lasīja Virdžīnijas Evansas «Vēstulnieci». Līdz pusei šī grāmata garlaikoja, jo galvenā varone, garlaicības māksla, raksta vēstules visiem pēc kārtas par visnebūtiskākajām lietām. Tomēr, tiekot pāri pusei, stāsts sāk

ieinteresēt un beigās ir pat emocionāls. Tā jau ir, ka uzrakstot var pateikt vairāk nekā aci pret aci.

Abas Māras lasījušas Zanes Nuts «Džekpotu». Viena jau pabeidza 2. daļu, otra tūlīt sāks lasīt. Aktīvi pārsprida pirmās daļas notikumus, kā būtu pareizāk rīkoties, laimējot tādu naudu – miljonu.

Māra S. lasīja Lukas Broša grāmatu «Dāvosa 1917». Šveice, beidzies Pirmais pasaules karš, žēlsirdīgā māsa Johanna atgriežas Dāvosā, strādā sanatorijā «Kronvalde». Kara laikā piedzīvoja briesmu lietas. No vācu karavīra, kuru kopa, palika stāvoklī. Kad

dzemdē bērnu, to viņai atņem. Visu grāmatu gaidīja, vai māte tomēr satiks savu bērnu. Ar laiku Johannu iesaista spiegošanā. Beigās pārāk daudz piemin Ļeņinu, un, tikusi pāri pusei, pat apsvēra domu to nepabeigt. Nesakrīt ar to, ko skolā mācījās, jo grāmatā Ļeņinam liek organizēt revolūciju, nevis viņš pats apsēsts ar šo ideju. Krievi šajā romānā attēloti kā īsi, resni, kas nepārtraukti ēd saulespuķes un splauj tās zemē, pat tad, kad ir pieņemšana pie grāfienes.

Baudiet sauli un labas grāmatas!

Nākamā tikšanās 11. maijā. ●

Avots: Ogres Vēstis Visiem

Datums: 21.04.2026

Smiltenes bibliotēkā būs jaunas grāmatas

Sākot no otrdienas, 28. aprīļa, Smiltenes bibliotēkā lasītājiem būs pieejamas 62 jaunas grāmatas. Jaunas grāmatas – pavisam 25 – saņēmusi arī Smiltenes bibliotēkas Bērnu apkalpošanas nodaļa.

Sev vēlamu grāmatu iespējams rezervēt, iepriekš zvanot uz tālruni 26449145 (Pieaugušo apkalpošanas nodaļa) vai 20047831 (Bērnu apkalpošanas nodaļa), vai atnākot uz bibliotēku, kā arī izmantojot elektroniskā kopkataloga autorizētā lietotāja iespējas.

Būs gan detektīvi, gan mīlestības romāni

“Jaunās grāmatas, ko saņēmusi bibliotēkas Pieaugušo apkalpošanas nodaļa, aicina lasītājus doties gan mierpilnos vakara lasījumos, gan aizraujošos piedzīvojumos, ļaujot uz brīdi aizmirst ikdienu. Lasītājiem, kuri novērtē spriedzes pilnus sižetus, negaidītus pavērsienus un intriģējošus noziegumu stāstus, šobrīd pieejams īpaši bagātīgs jaunāko darbu klāsts. Starp tiem izceļas gan psiholoģiskie trileri, gan klasiskie detektīvomāni, kas spēj aizraut līdz pat pēdējai lappusei,” informē Līga Seržante-Jaunzema, Smiltenes bibliotēkas vecākā bibliotekāre.

Līga Seržante-Jaunzema arī iepazīstina ar dažām grāmatām no jaunumu klāsta. Piemēram, jaunākais Frīdas Makfadenas romāns “Nekad nemelo” piedāvā intensīvu psiholoģisko spriedzi, kur robeža starp patiesību un meliem kļūst arvien neskaidrāka. Autore rokrakstam raksturīgie sižeta pavērsieni un neparedzamais noslēgums padara šo grāmatu par īstu atradumu trilleru cienītājiem. Savukārt Ričarda Ingrema darbs “Nulles punkts” uzrunās klasiskā kriminālā žanra piekritējus. Šajā romānā uzmanības centrā ir rūpīgi veidota izmeklēšana, kur katra detaļa ved tuvāk patiesībai, ļaujot lasītājam sekot līdz notikumu attīstībai soli pa solim. Anna Klivsa, kura pazīstama ar dziļi izstrādātiem detektīvistāstiem, romānā “Dziednieki” piedāvā noslēpumu un emocionāli piesātinātu izmeklēšanu.

“Jaunumu klāstā ir arī vairāki spilgti darbi, kas apvieno vēsturisko un mīlestības romānu šarmu ar emocionāli piesātinātiem stāstiem,” intriģē Līga Seržante-Jaunzema. Piemēram, Rīsas Boenas vēsturiskais mīlas romāns “Venēcijas sķiņu burtnīca” aizved lasītāju uz romantisko Venēciju, kur savijas pagātne un tagadne, atklājot sen glabātus noslēpumus. “Vēju pils”, ko radījis Mērija Mārgareta Keja, ir episks stāsts par mīlestību un identitāti koloniālās Indijas fonā, kur savijas kultūras, politiskie satricinājumi un personiskie likteņi. Ar jūras noskaņām un noslēpumainību piesaista Eleanoras Bjūkenenas romāns “Jūras akmeņu māsas”, piedāvājot gan emocionālu dziļumu, gan lirisku dabas klātbūtni.

Mūsdienīgāku emocionālo spriedzi sniedz Kolīnas Hūveres romāns “Atmiņas par viņu” – aizkustinošs stāsts par vainu, piedošanu un otro iespēju.

Savukārt Ellenas Feldmanes darbs “Parīze nekad neatlaiž” aizved uz Otrā pasaules kara laika Eiropu, izgaismojot sarežģītas izvēles un to sekas, kas turpina ietekmēt cilvēku dzīves arī pēc kara.

Jaunumi arī bērniem un viņu vecākiem

Smiltenes bibliotēkas vecākā bibliotekāre Sanita Lārmane aicina lasītājus ielūkoties arī Bērnu apkalpošanas nodaļas jaunumos.

Ir iznākusi lasītāju iemīļotās A. F. Stedmenas grāmatu sērijas piektā daļa “Skandars un gara karš”. Skandars nonāk jaunā, vēl bīstamākā konfliktā, kur viņam jāizvēlas starp uzticību draugiem un cīņu par pasaules līdzsvaru, kas var sabrukt jebkurā brīdī.

Gunta Eņģeļa “Tēta vakara pasakas” ir sirsnīga bērnu grāmata, kas apvieno aizraujošus stāstus ar mūsdienīgu skatījumu, palīdzot stiprināt tuvību un vakara rituālus ģimenē. Tā attīsta bērna iztēli, empātiju un lasītprasmi, vienlaikus padarot kopīgo lasīšanu par īpašu un emocionāli bagātu pieredzi.

Smiltenes bibliotēka aicina ikvienu ienākt, ielūkoties jaunumu plauktā un atrast savu nākamo stāstu.

— Sandra Pētersone

Strazdiem būs jaunas mājas

Jēkabpilī nu vairāk nekā 30 strazdu pāru būs nodrošināti ar jaunām mājām. Ja redzat svaigus būrišus, tad ļoti iespējams, ka tos izgatavojuši un kokos izvietojusi 2. vidusskolas 5.d klases skolēni.

D. GAGUNOVA foto

JURIS ŠTEINBERGS

Pagājušo piektdien Jēkabpils pilsētas bibliotēkas dārzā klaudzēja āmuri – Jēkabpils 2. vidusskolas 5.d klases skolēni gatavoja putnu būrus. Šoreiz tie tika taisīti strazdiem.

Klases audzinātāja **Daira VOIČONOKA** BD pastāstīja, ka viņu uzrunājusies bibliotēkas darbiniece, piedāvājot skolēniem

šo iespēju paveikt labu darbu mazo brāļu – putnu – labā. Klase ar lielu prieku piedāvājumu pieņēmusi.

Materiālus putnu būriem ar pašvaldības finansiālu atbalstu bija sagādājuši Dabas resursu aizsardzības biedrība. Materiāli jau bija sagarināti, caurumi skrejai izurbti, un bērniem atlika vien tos pareizi sanaglot. Lielākajai daļai skolēnu tā bija pirmā pie-

redze šādā darbā – liecās naglas, dažiem dēļi sanaglojās šķībi, grīdas vietā pietās jumts, un dažs pirksts arī cieta, bet galu galā viss tika izlabots un paveikts labi.

Būrus varēja ņemt līdz uz mājām, lai tos izvietotu pilsētā.

Ornitoloģe **Gīta LOSĀNE**, kas, pirms sākt taisīt putnu mājas, skolēniem bija pastāstījusi, kāpēc tas jādara, atzīmēja, ka šogad strazdi atlidojuši agri, bet vēl līdz galam nav atraduši vietas, kur perēt, tādēļ būri būs tieši laikā. ●

Avots: Brīvā Daugava

Datums: 24.04.2026